

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ 2562

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลง
อนาซีดอาหรับสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Development of Listening Arabic language skill By
Using the Arabic Anasyid for Students of Private
Islamic schools in Three Southern Border Provinces

โดย

รอมยี่ มอหิ

มะซัมดี สะอะ

มุฮำหมัดซากี นิตีเมาะ

ฟารีด อาแว

อาดีละห์ หะยีนีแวง

ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี 2562
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญ	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ	8
ทฤษฎีด้านการฟัง	9
ความสำคัญของการฟัง	9
จุดมุ่งหมายของการฟัง	9
แรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอาหรับ	13
การใช้บทเพลงอนาซีดในการสอนภาษาอาหรับ	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	25
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	25
ระยะเวลาในการทดลอง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 ผลการวิจัย	31
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	39
สรุปผลการวิจัย	42
อภิปรายผล	42
ข้อเสนอแนะ	43
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	51
ประวัตินักวิจัย	58

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตาราง 3.1 เนื้อหาของบทเพลงอนาซิดและโครงสร้างภาษา	27
2 ตาราง 3.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งมีแผนการทดลอง ดังตารางแจกแจงการเก็บข้อมูลนี้	29
3 ตาราง 4.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซิด ของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง	32
4 ตาราง 4.2 ผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง	33
5 ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ จังหวัดยะลาที่มีต่อการใช้บทเพลงอนาซิด ในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น โดยรวม	35
6 ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน การสอนแบบแสดงบทบาทสมมติรายด้าน	36

Research Title Development of Listening Arabic language skill By Using the Arabic Anasyid
for Students of Private Islamic schools in Three Southern Border Provinces

Researcher Romyi Morhi and others

Faculty/ Section Humanities and Social Sciences

University Yala Rajabhat

Year 2019

Abstract

Arabic language is considered as one of the important languages in southern Thailand because most of people are Muslim who daily recite The *Qur'an* which is written in Arabic language, and they take the message of the *Qur'an* as the way of life. As a result, Islamic Private Schools in southern Thailand has taken Arabic subject into their consideration and put it in their curriculum . Since Arabic language has been taught in Islamic Private Secondary School from 6- 10 years, students supposed to be able to speak and listen Arabic language. However, many studies found that the teaching Arabic language in these schools fail to improve students listening skill the methods used in teaching Arabic language were not satisfied by students. This research aims to study the usage of song (Anasyid) in teaching Arabic language listening skill and to investigate students satisfaction of teaching Arabic language by using the Arabic Anasyid : A case study of Satee Islamic Private Secondary Schools Yala, Southern Thailand

The instruments used in this research were Arabic listening Test (Before and After) and questionnaire. A questionnaire developed by researcher has been used to collect the data. The findings has shown that the Anasyid (song) effected the Arabic language listening skill of students positively and students were very satisfied with the teaching Arabic by using song (Anasyid) the average score of satisfaction was ($\bar{x} = 4.6$). The researcher suggested for future research to integrate Anasyid in teaching language and the Anasyid used in teaching should be appropriate with the level of student ages.

Keywords : Anasyid, Arabic language, Islamic Private Secondary schools, Southern Thailand

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงนาซีดอาหรับสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อธิการบดี และคณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ได้สนับสนุนทุนการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณคณบดี คณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (คมส.) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการจัดทำวิจัยครั้งนี้

การดำเนินการวิจัยมีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้หากปราศจากความร่วมมือของคณบดี และคณาจารย์ในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุนการใช้อุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงสถานที่ในการดำเนินการจัดทำวิจัย จนโครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อนร่วมทีมวิจัย ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยดีเสมอ อีกทั้งขอขอบคุณภรรยา และลูกชายทั้งสอง ที่คอยให้กำลังใจเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในการทำวิจัย จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

รอมย์ มอหิ

บทที่ 1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ภาษาในโลกนี้นับว่ามีความสำคัญกับมนุษย์อย่างยิ่งซึ่งภาษาหนึ่งถูกใช้อย่างแพร่หลายและมีผู้คนสนใจทำการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกภาษาหนึ่งก็คือภาษาอาหรับ ทั้งด้านการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติศาสนกิจ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักศาสนา รวมทั้งเพื่อการศึกษา แสวงหาความรู้ และทางเศรษฐกิจ ซึ่งตลาดความต้องการด้านภาษาอาหรับมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นสูงในห้วงเวลาปัจจุบัน ทำให้ผู้คนหันมาสนใจภาษาอาหรับมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยซึ่งคนอาหรับเข้ามาเพิ่มขึ้นทุกปีและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งชาวอาหรับในภูมิภาคตะวันออกกลางได้เข้ามายังประเทศไทยเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่องเพื่อเข้ามาใช้บริการทางการแพทย์หรือท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Tipaporn Inpong (2016, กันยายน 18) กล่าวว่าช่วงหลายปีหลังจากที่ผ่านมาได้มีนักท่องเที่ยวชาวอาหรับเข้ามายังประเทศไทยจำนวนมากซึ่งปกติแล้วเข้ามามีวัตถุประสงค์หลักคือการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพามาซึ่งรายได้เข้าสู่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับรายงานของนิติธร สุรบัณฑิตย์ (2014, สิงหาคม 7) ระบุว่า ภาคเอกชนได้มีการแข่งขันและสรรหาบุคลากรที่เก่งด้านภาษาอาหรับมากขึ้น ทำให้คนต่างศาสนิกที่ไม่ใช่มุสลิมเริ่มเรียนภาษาอาหรับกันมากขึ้น

ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ภาษาอาหรับเป็นภาษาที่มีความสำคัญต่อประชาชนส่วนใหญ่เพราะภาษาอาหรับเป็นภาษาของคัมภีร์อัลกุรอานที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบศาสนกิจ อีกทั้งยังเป็นภาษาสำหรับการเรียนรู้ การค้นคว้า และการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ อาจารย์วินัย สะมะอูน (2013) ที่กล่าวว่า ภาษาอาหรับเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและการเรียนรู้ และการปฏิบัติศาสนกิจ รวมทั้งการศึกษาเพื่อความรู้ทั่วไป ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้ปกครองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้มีความต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพราะโรงเรียนประเภทนี้จัดการศึกษาตามหลักสูตรวิชาสามัญและหลักสูตรวิชาอิสลามศึกษาที่มีการสอนที่เน้นภาษาอาหรับซึ่งสนองตอบตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จึงทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้รับความสนใจจากคนในพื้นที่อย่างมาก

ภาษาอาหรับนอกจากมีความสำคัญในด้านการศึกษาและการค้นคว้าหาความรู้แล้ว ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี (2556) ได้ระบุว่า ภาษาอาหรับเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากที่สุดอันดับ 5 ของโลกและเป็น 1 ใน 6 ภาษาสำคัญที่ใช้ในสหประชาชาติภาษาอาหรับได้ใช้เป็นภาษาราชการใน 26 ประเทศ และภาษาอาหรับยังเป็นภาษาที่ใช้เชิงธุรกิจ บทความพิเศษของศูนย์ข้อมูลข่าวอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์ ได้กล่าวว่า การพัฒนาและส่งเสริมประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ 10 ปี (พ.ศ. 2559-2568) และมุ่งสู่ศูนย์กลาง

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Hub of Asia) กำลังเดินหน้าอย่างได้ผล ตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลกมีมูลค่า 1.6 ล้านล้านบาท ขยายตัวปีละเกือบ 10 เปอร์เซ็นต์ ช่วยสร้างรายได้ให้กลุ่มผู้ประกอบการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์, 2017)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาอาหรับ บางสถานศึกษาคัดเลือกอาจารย์ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศโดยตรง หรือคัดเลือกอาจารย์ลูกครึ่งหรือคนที่เกิดในแถบตะวันออกกลาง และบางแห่งจัดจ้างอาจารย์อาหรับโดยตรงเพื่อมาสอนภาษาให้กับนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงพบว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ให้ความสำคัญกับภาษาอาหรับเป็นอย่างมาก อีกทั้งผู้คนในพื้นที่เองยังให้ความสำคัญกับภาษาอันเนื่องมาจากเป็นภาษาศาสนาอิสลาม และมุสลิมส่วนใหญ่จะใช้ภาษาอาหรับในชีวิตประจำวันของเขา ตั้งแต่ตื่นเช้าขึ้นมาจนกระทั่งเข้านอน จากความสำคัญของภาษาอาหรับต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้และความพยายามของสถานศึกษาและผู้ปกครองตลอดจนชุมชนในการพัฒนาทักษะภาษาอาหรับให้กับลูกหลานและเยาวชน ทำให้มีผู้คนเริ่มศึกษาภาษาอาหรับกันมากขึ้น โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาภาษาอาหรับควบคู่กับหลักสูตรแกนกลาง อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลการทดสอบภาษาอาหรับ INET กลับพบว่า ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถเข้าใจภาษาอาหรับ หรือสื่อสารภาษาอาหรับอยู่ดี ซึ่งผลการทดสอบระดับชาติด้านอิสลามศึกษาในรายวิชาภาษาอาหรับในช่วงปีการศึกษา 2553 – 2555 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2553-2555) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวมมีผลการสอบที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากสถานศึกษาเหล่านั้นยังคงใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมคือ ผู้สอนอ่านบทเรียนภาษาอาหรับแล้วแปลให้ผู้เรียนได้ฟัง ซึ่งผู้สอนจะเน้นด้านคำแปลหรือสาระจากเนื้อหาเป็นหลักมากกว่าการสอนภาษาให้ผู้เรียน ไม่ว่าจะการพูดหรืออ่านให้ผู้เรียนได้ฟัง ซึ่งการเรียนการสอนเหล่านี้ไม่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนได้ ผู้เรียนไม่เคยได้ฟังภาษาจากผู้สอนหรือจากการสอนเลย ทำให้เวลาที่มีการสื่อสารหรือติดต่อกับคนอาหรับไม่สามารถเข้าใจหรือจับใจความหมาย ติความจากการฟังการสนทนาได้ สืบเนื่องจากผู้สอนส่วนมากเน้นหนักหลักไวยากรณ์มากกว่าการพูดหรืออ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการฟังและจับใจความจากการฟัง ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นหนักด้านไวยากรณ์ไม่ก่อผลสัมฤทธิ์ทางด้านการสื่อสารและการฟังได้ ซึ่งสอดคล้องกับบุรณกิจ (1998 : 1) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนภาษาต่างประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนไทยเกิดความล้มเหลวในการฟัง พูด สื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเชิงโครงสร้างภาษาและมีได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน แม้กระทั่งอาจารย์ผู้สอนเองยังไม่ใช้การสอนแบบการพูดหรืออ่านให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการฟังได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนได้

การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักไวยากรณ์หรือโครงสร้างทางภาษาไม่สามารถก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการฟังได้ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนเช่นนี้ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้งสี่ด้านทางภาษาของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ฟังคำประโยค สำนวนที่เป็นภาษาอาหรับได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมะห์มูด รุซด (2013: 132) ได้

กล่าวถึงการสอนที่เน้นหลักไวยากรณ์เป็นการสอนที่อยากให้ผู้รู้จักภาษามากกว่าการสอนให้สามารถสื่อสาร ในปัจจุบันการเรียนการสอนที่เน้นหนักในด้านหลักไวยากรณ์หรือโครงสร้างทางภาษาไม่เกิดให้ผู้เรียนมีความสามารถในการฟังภาษาอาหรับได้ แม้ว่าผู้เรียนจะเคยเรียนภาษาอาหรับตั้งแต่ระดับชั้นอิตีดาอียัจวจนกระทั่งระดับชั้นซานาเวียซึ่งเป็นเวลาหลายปีก็ตาม แต่ก็ยังไม่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการสื่อสาร

การเรียนการสอนแบบที่เน้นการฝึกให้ผู้เรียนได้ฟังภาษาอาหรับจากสื่อต่างๆ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการฟังในการเรียนภาษาเป็นสิ่งสำคัญในการกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยปกติแล้วการเรียนการสอนในลักษณะเช่นนี้ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งผู้สอนใช้วิธีการบรรยาย ผู้เรียนจะฟังบรรยายเป็นหลัก ทั้งนี้การเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารของผู้เรียนได้มากอีกทั้งยังเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Zainuddin et al (2011: 64) ที่ระบุว่า การสอนที่เปิดโอกาสของผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการเรียนก่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่รวดเร็วอีกทั้งผู้เรียนสามารถสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนด้วยภาษาต่างประเทศได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว

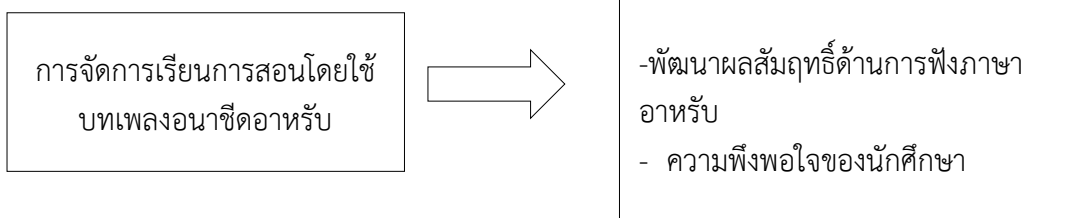
ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับการเรียนมากขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งของการเรียนที่เน้นการฟังภาษาอาหรับเพื่อสร้างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนได้ดั่งนั้นจะต้องมีกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียน และเพื่อผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ให้เกิดผลและประสิทธิภาพของการเรียน ส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดผลทางด้านการฟังและตีความมุ่งหมายที่ได้รับจากการฟังนั้นและเพื่อผู้เรียนเกิดส่วนร่วมกับการเรียนรู้และรู้สึกสนุกกับการเรียน กิจกรรมการใช้บทเพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนสำหรับผู้ที่มีใช้เจ้าของภาษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเนาวรัตน์ อิศรประสิทธิ์ (2558 : 4) ระบุว่า การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสำหรับผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษา อีกทั้งยังช่วยทักษะการฟัง การออกเสียงของผู้เรียนอีกด้วย ทั้งนี้เพลงยังถือเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนและสร้างความชื่นชอบกับการฟังและกระตุ้นความกระหายที่อยากเรียนรู้ ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้บทเพลงเสริมสร้างการเป็นมิตรกับผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับ Griffiee (1992 : 4) ระบุว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงเป็นสื่อสามารถช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรซึ่งส่งเสริมคุณลักษณะของเจ้าของภาษาการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดมุ่งศึกษาจัดการเรียนรู้แบบใช้บทเพลงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนและเข้าใจภาษาอาหรับมากที่สุดและสามารถแยกแยะสำนวน ประโยคและสนุกรสนานกับการเรียนการสอนอีกทั้งนำไปปรับใช้ด้านทักษะการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาอย่างคนอาหรับได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอาหรับของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเพลงอนาซีด

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลง อนุชาติ
กรอบแนวคิดการวิจัย/ตัวแปรในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามใน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จำนวน 40 คน โดยเลือกแบบเจาะจงเนื่องจากนักเรียนที่เลือกนั้นคือนักเรียนที่มีความตั้งใจอยาก
พัฒนาตนเองในการเรียนรู้ภาษาอาหรับโดยเปิดรับสมัครนักเรียนที่สนใจอยากเรียนภาษาอาหรับ

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ บทเพลงอนุชาติ

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอาหรับ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

โดยใช้ชุดความรู้บทเพลงอนุชาติภาษาอาหรับในชีวิตประจำวันที่ทีมผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังของนักเรียน
2. ได้ทราบความพึงพอใจของนักเรียนและความคิดเห็นของผู้สอนภาษาอาหรับที่มีต่อการจัดการ
เรียนรู้แบบใช้บทเพลงอนุชาติ
3. นักเรียนมีความเข้าใจในการฟังภาษาอาหรับและสามารถสื่อสารภาษาอาหรับและสามารถจับ
ใจความจากการฟังได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การศึกษาวิจัย การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซีดอาหรับ สำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ ให้ความเหมาะสมในการศึกษาและวิเคราะห์ ทิมวิจัยจึงได้ศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่ใช้ประกอบในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. การสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ
2. แรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอาหรับ
3. การใช้บทเพลงอนาซีดในการสอนภาษาอาหรับ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ

1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอาหรับ

ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว การสื่อสารที่นิยมใช้กันผ่านคำพูด วาจาที่เปล่งออกมาระหว่างคนสองคนหรือมากกว่า กล่าวคือผู้พูด หรือผู้ส่งสาร กับผู้ฟังหรือผู้รับสารซึ่งคำพูดนั้นมีความหมายเป็นที่เข้าใจกัน ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายทักษะการพูดของจินดา งามสุทธิ (2531 : 1) ว่า การพูดเป็นการเปล่งเสียงออกมาเป็นคำพูด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดต่อสื่อสารให้เข้าใจกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ทั้งนี้การสื่อสารด้วยคำพูดเป็นการแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความรู้เข้าใจที่มีผ่านอากัปกริยาท่าทางประกอบเพื่อให้ผู้ฟังได้เข้าใจในเจตนาของตน สอดคล้องกับ Al Utaibie (2015 : 1) ได้ให้ความหมายว่า การฟัง คือ การใช้อวัยวะหู เยื่อหูฟังอย่างใจจดใจจ่อถึงสิ่งที่ถ่ายทอดออกมาความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือ ความต้องการของผู้พูดให้รับรู้และเกิดการตอบสนองจากผู้ฟัง จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่า การฟัง เป็นการให้หูระดับรับฟังสารที่ผู้พูดเปล่งเสียงออกมา อาจจะเป็นการแสดงอารมณ์เพื่อสื่อสารกับผู้ฟังได้เข้าใจในสิ่งที่ตนต้องการและมีการตอบสนอง การฟังที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการฟัง ประเภทและผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง

ทฤษฎีด้านการฟัง

ความหมายของการฟัง

การฟังคือ การรับรู้ความหมายจากเสียงที่ได้ยิน เป็นการรับสารทางหูการได้ยินเป็นการเริ่มต้นของการฟังและเป็นเพียงการกระทบกันของเสียงกับประสาทตามปกติจึงเป็นการใช้

ความสามารถทางร่างกายโดยตรง ส่วนการฟังเป็นกระบวนการทำงานของสมองอีกหลายขั้นตอน ต่อเนื่องจากการได้ยินเป็นความสามารถที่จะ ได้รับรู้สิ่งที่ได้ยิน ตีความและจับความสิ่งที่รับรู้เข้าใจ และจดจำไว้ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา

ความสำคัญของการฟัง

การสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนเราใช้การฟังมากกว่าทักษะอย่างอื่น การฟังเป็นความสามารถในการรับรู้สิ่งที่ได้ยินแล้ว สามารถตีความหรือจับใจความสิ่งที่รับรู้เข้าใจและจดจำไว้ได้ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนบ่อย ๆ ผู้ที่ผ่านการฝึกทักษะการฟังจะมีทักษะสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ฝึกและทักษะการฟังจะเพิ่มพูนขึ้นโดยการฝึก ซึ่งจะต้องทำเป็นเวลานาน อาจกล่าวได้ว่าต้องฝึกตลอดชีวิต

จุดมุ่งหมายของการฟัง

เวลาเราฟังเรามักไม่ทันคิดว่า เราฟังเพื่อความมุ่งหมายอะไรแต่เรารู้ว่า เมื่อเราไปฟังดนตรี เราฟังเพื่อความเพลิดเพลินและความสุขใจเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อไปฟังปาฐกถาเราอาจฟังเพื่อให้ได้รับความรู้ และได้รับความเพลิดเพลินด้วยแต่ถึงกระนั้นก็ดีหากเรากำหนดจุดมุ่งหมายในการฟังแต่ละครั้งแต่ละเรื่องไว้ก็จะทำให้เราตั้งใจฟังทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องที่ฟังและได้รับประโยชน์จากการฟังอย่างเต็มที่ เราพอจะแบ่งจุดมุ่งหมายของการฟังออกได้ดังนี้

- ๑) การฟังเพื่อติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน
- ๒) การฟังเพื่อความเพลิดเพลิน
- ๓) การฟังเพื่อรับความรู้
- ๔) การฟังเพื่อได้คติชีวิตและความจริงใจ

การฟังจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนชัดเจน จุดมุ่งหมายการฟังแต่ละ

ครั้ง

จะแตกต่างกัน

ขั้นตอนของการฟัง มนุษย์มีกระบวนการฟัง ๖ ขั้นตอน คือ

- ๑) ขั้นได้ยิน
- ๒) ขั้นแยก
- ๓) ขั้นยอมรับ
- ๔) ขั้นตีความ
- ๕) ขั้นเข้าใจ

๖) ขั้นเชื่อ เป็นขั้นที่อยู่กับความสามารถของผู้ฟัง ที่จะตัดสินใจว่าประโยคหรือสิ่งที่ฟังมานั้นมีความจริงเพียงใด เชื่อถือได้เพียงใด และยอมรับได้หรือไม่ คนเรามีประสิทธิภาพในการฟังเมื่อมีกระบวนการฟังครบทุกตอน แต่กระบวนการฟังของคนเรามีไม่เท่ากัน บางคนมีกระบวนการฟังเพียงขั้นเดียว บางคนมีกระบวนการฟังถึงขั้นที่ห้านอกจากนี้อาจอธิบายได้อีกแง่หนึ่งว่า การฟังสารที่มีประสิทธิภาพตลอดจนได้รับประสิทธิผลจากการฟังเป็นอย่างดีผู้ฟังฟังอย่างเข้าใจฟังแล้วจับประเด็นของเรื่องได้ ตีความสารได้ประเมินค่าสารได้เป็นต้น

ลักษณะการฟังที่มีประสิทธิภาพ

- ๑) ฟังด้วยความสนใจไม่ว่าเรื่องที่จะฟังจะเป็นเรื่องยาก สลับซับซ้อนอย่างไรก็ตาม
- ๒) ฟังผู้พูดทุกคน โดยไม่เลือกว่าผู้พูดคนนั้นเป็นคนพูดดี หรือพูดเก่ง ให้เข้าใจความหมายที่ผู้พูดสื่อสารออกมา
- ๓) ฟังโดยจับใจความ เรื่องที่ฟัง รู้ความหมายของคำพูด และความหมายที่ผู้พูดแสดงออกมาทางอากัปกริยา ท่าทาง สีหน้าหรือนัยน์ตา
- ๔) ฟังด้วยความอดทน
- ๕) ฟังโดยสังเกตอย่างถี่ถ้วน
- ๖) ฟังโดยไม่คิดตอบโต้ ในขณะที่ฟังผู้ฟังต้องฟังอย่างมีสมาธิ
- ๗) ฟังโดยการไม่ถือการ เล่น สำนวนเป็นใหญ่
- ๘) ฟังโดยไม่ขัดคอ
- ๙) ฟังเพื่อพยายามหาข้อตกลงร่วมกับผู้พูด
- ๑๐) ฟังโดยทำความเข้าใจให้ตรงกันกับผู้พูด ฟังด้วยจิตว่าง ปราศจากอคติต่อผู้พูด ฟังอย่างเข้าใจถึงจิตผู้พูดและพยายามเข้าใจสารของผู้พูดอย่างชัดเจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฟัง ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

- ๑) ผู้พูดมีความสามารถในการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - ๒) ผู้ฟังมีความศรัทธาต่อผู้พูด
 - ๓) ผู้ฟังเชื่อมั่นว่าการฟังเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้
 - ๔) ผู้ฟังไม่เป็นคนใจลอยหรือมีจิตใจฟุ้งซ่านในขณะที่ฟัง
 - ๕) ผู้ฟังที่เป็นชายฟังได้ดีกว่าผู้ฟังที่เป็นหญิง
 - ๖) สถานที่ฟังโปร่งอากาศถ่ายเทได้ดีและมีอุณหภูมิพอเหมาะสม ไม่ร้อนหรือเย็นมากเกินไป
 - ๗) ผู้ฟังใช้ภาษาเดียวกับผู้พูดผู้ฟังจึงสามารถเข้าใจถ้อยคำภาษาของผู้พูดได้ดี
 - ๘) ผู้ฟังสำเร็จการศึกษาระดับมัธยม และเคยฝึกฝนการพูดในโรงเรียนมาบ้างแล้ว
 - ๙) ผู้ฟังมีประสบการณ์ในการฟังคำอธิบายเรื่องที่มีเนื้อหาหายากมาบ้างแล้ว
- อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเราจะมีลักษณะการฟังดังกล่าวแล้วก็ตาม สิ่งที่สำคัญคือเราต้องมีความเชื่อมั่นว่าเราต้องปรับปรุงสมรรถภาพ การฟังอยู่เสมอ โดยสังเกตข้อบกพร่องในการฟังด้วย และต้องแก้ไขปรับปรุงการฟังทุก ๆ ครั้ง

หลักการฟัง การฟังที่ดีมีหลักสำคัญในการฟังดังนี้

- ๑) ฟังให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย
- ๒) ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ
- ๓) ฟังเพื่อหาข้อโต้แย้ง หรือคล้อยตาม
- ๔) ฟังเพื่อความรู้

ในการฟังแต่ละครั้งอาจมีจุดมุ่งหมายในการฟังสองหรือสามประการ ดังนั้น เราจะสังเกตเห็นในการฟังแต่ละครั้ง บางทีเราฟังการอภิปราย เราต้องใช้เหตุผลในการฟังคือเราต้องใช้การฟังเพื่อหาข้อโต้แย้งหรือคล้อยตาม หรือการฟังสารเพื่อความจรรโลงใจเราต้องใช้เหตุผลในการฟังแตกต่างกันออกไป

1.3 ประเภทของสารที่ฟัง

การแบ่งประเภทของสารโดยยึดเนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญนั้น สามารถแบ่งได้ ๓ ประเภท ได้แก่

1. สารที่ฟังแล้วให้ความรู้
2. สารที่ฟังแล้วเกิดการโน้มน้าวใจ
3. สารที่ฟังแล้วเกิดการจรรโลงใจ

การฟังอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์นั้น ผู้ฟังต้องตั้งจุดมุ่งหมายของการฟังแต่ละครั้งให้ชัดเจน เช่นจะฟังเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว หรือฟังแล้วได้ความรู้ให้ แนวคิดไปด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความตั้งใจและจุดมุ่งหมายของผู้ฟังนั่นเองการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์จากการฟังและดูการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์จากการฟังและดูเป็นปฏิกิริยาตอบสนองของผู้รับสารในรูปแบบของการแสดงความคิดเห็น

การวิพากษ์วิจารณ์ เป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราว เหตุการณ์ คำพูดหรือการกระทำ โดยไม่มีข้อถูก ข้อผิด แต่ต้องมีเหตุผลรองรับ ความคิดเห็นที่แสดงออกไปอาจเหมือนหรือแตกต่างกับคนอื่นก็ได้ ซึ่งสามารถรับฟังได้จากเหตุผลตลอดจนข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

กล่าวโดยสรุปว่า การฟังช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร การพูดให้ผู้เรียนและผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนและมีความรู้สึกเข้าใจสถานการณ์ได้ดี และผลการเรียนจะมีประสิทธิภาพ

1.4 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟัง

การฟังที่ดีจะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนฟังการออกเสียงพยัญชนะ คำ วลีและประโยค ซึ่งการพัฒนาทักษะการฟังจะเริ่มฝึกฝนจากหน่วยที่เล็กสุดของภาษาแล้วค่อยพัฒนาสู่หน่วยที่ใหญ่กว่า เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการฟังเสียงได้อย่างถูกต้องและเป็นที่น่าสนใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mahmoud kamel al-naqah (2003 : 130) พบว่า การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับนั้นจำต้องเริ่มจากการฝึกฟังเสียงพยัญชนะเดี่ยว พยัญชนะควบ คำ วลีและประโยคเบื้องต้นตามลำดับเพื่อสร้างความคุ้นชินกับหูในการพัฒนาทักษะการฟังในขั้นต่อไป ทั้งนี้เมื่อผู้เรียนสามารถฟังเสียงได้อย่างดีแล้ว จำต้องพัฒนารูปแบบการฟังภาษาให้ได้ดีขึ้นในระดับขั้นต่อไป ดังที่เบิร์น (Byrne 1986 : 10-11) อ้างอิงจากธีราภรณ์ กิจจาร์ักษ์ 2010 : 9) กล่าวว่า ผู้เรียนจำต้องฝึกฟังเสียงและคำศัพท์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ในการนี้การพัฒนาทักษะการฟังจำต้องมีรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะอย่าง การฝึกฟังการสนทนาสั้น ๆ ถามตอบ การฝึกฟังการเล่าประโยคง่าย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับวิไลพร ธนสุวรรณ (2540, อ้างอิงใน ชนิดลรี ศุภพิมล 2545 : 33) ว่า การพัฒนาทักษะการฟังนั้นจะเริ่มด้วยการฝึกฟังประโยคความสั้น และฝึกฟังการถามตอบ สนทนาข้อความสั้น ๆ และสื่อสารด้วยประโยคความยาว

ทั้งนี้การพัฒนาทักษะการฟังจำเป็นต้องมีกิจกรรมมาสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนจะเกิดความสุขและเกิดความอยากพัฒนาทักษะการฟังและกระตุ้นการพัฒนาทักษะการฟังและเกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะอีกด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้

การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุดอย่างหนึ่งอีกทั้งยังเป็นเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการจัดการการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างนั้นก็คือการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ แต่ละกิจกรรมการเรียนรู้จะสามารถนำมาบังคับใช้กับการเรียนรู้ที่ขึ้นอยู่กับผู้เรียนเป็นหลักและเนื้อหาวิชาที่จะสอน การจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพความสามารถได้อย่างเต็มที่ การเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นหลักถือเป็นการเรียนการสอนสมัยใหม่ที่เน้นผู้เรียนมากกว่าเน้นผู้สอน ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมยังเป็นการพัฒนาทักษะผู้เรียนในหลายด้านในเวลาเดียวกัน สอดคล้องกับ Al-anani (2002 : 14) ระบุว่า การเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนหลายด้านเจตคติ จิตพิสัย พุทธิพิสัย และทักษะพิสัยในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้การเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมสามารถปรับใช้ได้กับผู้เรียนทุกเพศ ทุกวัย ราชกลุ่มหรือรายบุคคล

กิจกรรมการเรียนรู้มีหลากหลายกิจกรรมที่สามารถนำมาปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ และผู้เรียนยังมีความกระหายอยากจะเรียนรู้ตลอดเวลาโดยไม่เบื่อหน่าย และอยากมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับ Al- Barry (2010 : 1) ว่า การเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ อยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้นและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนใฝ่ฝันอยากให้เกิดขึ้นในการเรียนการสอนของพวกเขา

กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นสำคัญนั้นก่อให้เกิดการพัฒนาของผู้เรียนในความคิด องค์ความรู้ และเข้าใจบริบทสังคมมากขึ้น สอดคล้องกับ Al-Heylah (2003 : 47) ว่า การเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมการเล่น หรือเกมส์นั้นเป็นเครื่องมือของการพัฒนาทักษะความคิด องค์ความรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีใช่แค่ความสนุกสนานเท่านั้นที่ได้รับ แต่ยังก่อให้เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย ทั้งนี้การเรียนการสอนภาษานั้นจำเป็นต้องมีกิจกรรมมาสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ภาษา การเรียนรู้ภาษาที่มีใช้ภาษาแม่ของผู้เรียนทำให้เกิดการเบื่อหน่าย ไม่ดึงดูด ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาและการเรียนรู้จะไม่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ภาษาได้อย่างเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ Abduh Ralli (1993 : 1) ว่า การเรียนรู้ภาษานั้นจะมีผลสัมฤทธิ์เมื่อมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผู้เรียนจะได้ประโยชน์จากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเหล่านั้น ผู้เรียนมีความเข้าใจบทเรียนมากขึ้นอีกทั้งจดจำคำศัพท์ ประโยคได้ดีและนาน

2. แรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอาหรับ

2.1 ความหมายของแรงจูงใจ

นักจิตวิทยาส่วนใหญ่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าแรงจูงใจไว้คล้ายคลึงกัน ซึ่งพอจะสรุปได้

ว่า แรงจูงใจ (motivation) หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นโดยแรงขับของแต่ละบุคคลเพื่อสู่จุดหมายปลายทางอย่างใดอย่างหนึ่ง และร่างกายอาจจะสมประสงค์ในความปรารถนาอันเกิดจากรงขับนั้นๆได้ (ลักขณา สรวิวัฒน์, 2549). กล่าวคือ แรงจูงใจ เป็นกระบวนการของการใช้ปัจจัยทั้งหลายที่จะทำให้บุคคลเกิดความต้องการเพื่อสร้างแรงขับและแรงจูงใจไปกระตุ้นร่างกายให้แสดงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้

2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์ พยุงศักดิ์ นามวรรณ (2537, หน้า 53- 54) ได้ให้แนวคิดที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง คือทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's general theory of human motivation) เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ โดยตั้งสมมติฐานว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีสิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง หรือพึงพอใจอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็เกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ซึ่ง แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs)
2. ความต้องการชื่อเสียง ยกย่อง (Self-esteem Needs)
3. ความต้องการด้านสังคม ความรัก ความพอใจ (Belong ness And Love Needs)
4. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)
5. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs)

ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ เป็นต้น ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนองเลย

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety need) ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการสูงในขั้นต่อไป คือ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่าง ๆ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากร่างกาย ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ

3. ความต้องการทางด้านสังคม ความรัก ความพอใจ (Belongingness and love needs) ภายหลังจากที่ตนได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางด้านสังคม จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของคน ความต้องการทางด้านนี้เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันและการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกว่าตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมอยู่เสมอ

4. ความต้องการชื่อเสียงยกย่อง (Self-esteem needs) ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่ประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ คือ ความมั่นใจในตนเองในเรื่องความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตัวของตัวเอง รวมตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นหรืออยากให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญในความรับผิดชอบในหน้าที่ การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์การ

5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-actualization needs) ความต้องการสูงสุดของมนุษย์ คือ ความสำเร็จในชีวิตตามความนึกคิดหรือความคาดหวังความทะเยอทะยาน ความใฝ่ฝันภายหลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 4 ชั้นอย่างครบถ้วนแล้ว ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นและมักจะเป็นความต้องการที่เป็นอิสระเฉพาะแต่ละคน ซึ่งต่างก็มีความนึกคิดใฝ่ฝันอยากที่จะประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ตน คาดฝันไว้อย่างสูงส่งในทัศนะของตน

จากทฤษฎีของมาสโลว์ พอจะสรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้มนุษย์เกิดพลังที่กระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่เขาต้องการและคาดหวัง ลำดับขั้นของแรงจูงใจ จะเริ่มต้นตั้งแต่ความต้องการขั้นพื้นฐาน นั่นคือ ความต้องการด้านร่างกาย ด้านความปลอดภัย ด้านสังคมความพอใจ ด้านชื่อเสียงและการยกย่อง จนถึงความต้องการสูงสุด นั่นคือด้านความสมหวังในชีวิต ดังนั้นการที่เด็กจะประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยหลายประการ หนึ่งในปัจจัยสำคัญคือการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้เกิดขึ้นกับเด็ก แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ตัวของครูเองจะต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น และหมั่นสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองอย่างสม่ำเสมอด้วย

ทฤษฎีความต้องการ อี อาร์ จี (E R G Theory) ในช่วงปี ค.ศ.1969 เคลย์ตัน อัล เดอร์เฟอร์ (อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2535, หน้า 195-197) ได้เสนอ แนวความคิดที่สอดคล้องกับมาสโลว์ ซึ่งได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. ความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ (Existence Needs : E) ประกอบด้วยความต้องการที่จำเป็นในการอยู่รอดของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

2. ความต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relatedness Needs : R) เช่น ครอบครัว เพื่อน ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

3. ความต้องการเจริญเติบโต (Growth NEEDS :G) เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพในตนเองที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการสูงสุด

จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์ มีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีลำดับความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ แต่แตกต่างกันที่ความต้องการของมนุษย์อาจกลับไปกลับมา ได้ เช่น กระบวนการความพึงพอใจ ความก้าวหน้า (Satisfaction – progression process) อาจทำให้อึดอัดใจในความพยายาม เพราะต้องเพิ่มความรับผิดชอบ จึงกลับมาสนใจความต้องการทางสังคม หรือความต้องการความเป็นอยู่อย่างสุขสบายแทน เรียกสภาพการณ์ เช่นนี้ว่า Frustration regression process (นันทนา ประกอบกิจ 2538, หน้า 37-38)

อัลเดอร์เฟอร์ เห็นว่าความสำคัญของความแตกต่างของบุคคลในความต้องการต่างกัน ทั้ง

ความแตกต่างของบุคคลในระดับพัฒนา และความแตกต่างของบุคคลในฐานะสมาชิกของกลุ่ม เหนำ ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ มาประยุกต์ใช้ในแง่ที่ว่าแม้ผู้บริหารจะพยายามตอบสนอง ความต้องการระดับต่าง ๆ ของพนักงานโดยการดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ แต่บางครั้งการตอบสนอง เหล่านี้ อาจติดขัด หรือสิ่งที่พึงมอบให้อาจยังไม่มี การตอบสนองนั้นๆ ก็จะไม่ ได้ผลดีตามต้องการ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนการจูงใจ หรือหันกลับให้ถูกทาง มิฉะนั้นการจูงใจอาจไม่เกิด ประโยชน์เท่าที่ควร

จากทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในห้องเรียน โดย ผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และพยายามศึกษาความชอบและความ ต้องการของผู้เรียน เพื่อที่จะได้สร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนได้

ทฤษฎีสองปัจจัย (Two Factors Theory) ทฤษฎีสองปัจจัยเป็นทฤษฎีจูงใจของ เฮร์เซอร์เบิร์ก (Frederick Herzberg) ซึ่งได้กล่าวถึงความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ

เฮร์เซอร์เบิร์ก เมาส์เนอร์และสไนเดอร์แมน (อ้างถึงใน พรหมิมล ฐวสินธุ์ 2538, หน้า 22- 25) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่องานของวิศวกรและบัญชี 200 คน จาก อุตสาหกรรม 11 แห่งใน บริเวณเมือง Pittsburgh มลรัฐ Pennsylvania สหรัฐอเมริกาได้ ข้อเสนอว่ามีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจหรือไม่ชอบงานของแต่ละคนปัจจัยดังกล่าว เฮร์เซอร์เบิร์ก เรียกว่าปัจจัย จูงใจ (Motivation factor) และปัจจัยค้ำจุน (Maintenance factor) หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ปัจจัยสุขอนามัย (Hygienic factor)

ปัจจัยจูงใจ (Motivation factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง เป็นปัจจัยที่ จูงใจให้ คนชอบและรักงาน เป็นตัวการสร้างความพึงพอใจให้บุคคลในองค์การปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจัยดังกล่าวมีองค์ประกอบอยู่ 5 ประการคือ

1) ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล (Achievement) คือ การที่บุคคลสามารถทำงานให้ เสร็จสิ้นและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ การรู้จักป้องกัน ปัญหาที่จะเกิดขึ้น ครั้นผลงานสำเร็จเขาจึงเกิดความรู้สึกรับรู้และปลื้มใจ ในผลสำเร็จของงานนั้น เป็นอย่างดี

2) การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจาก ผู้บังคับบัญชา จากเพื่อน จากผู้มาขอรับคำปรึกษาหรือจากบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนี้อาจจะ อยู่ในรูปของการยกย่องชมเชย การแสดงความยินดี การให้กำลังใจ หรือ การแสดงออกอื่นใดที่บอกถึง การยอมรับในความสามารถเมื่อได้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง บรรลุผลสำเร็จ การยอมรับนับถือจะแฝง อยู่ในความสำเร็จของงานด้วย

3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (The work itself) คือ งานที่น่าสนใจ งานที่ต้องอาศัยความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทลายให้ลงมือปฏิบัติเป็นงานที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนจบได้ โดยลำพัง

4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) คือ ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับการมอบหมาย ให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีการตรวจสอบหรือ

ควบคุมอย่างใกล้ชิด

5) ความก้าวหน้า (Promotion) คือการได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบุคคลในองค์กร การมีโอกาสศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับการฝึกอบรม

ปัจจัยค้ำจุน (Maintenance factor) คือ ปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กรก็จะเกิดความไม่ชอบงาน ปัจจัยค้ำจุนประกอบด้วย

1) เงินเดือน (Salary) เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานเป็นที่พอใจ ของบุคลากรที่ทำงาน

2) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of growth) เป็น สถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ

3) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน (Interpersonal relations with superior, subordinate, peers) คือ การติดต่อกันโดยทางกาย หรือวาจาที่แสดงถึงความพันธึนดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

4) สถานะทางอาชีพ (Status) คือ อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม มีเกียรติ และมีศักดิ์ศรี

5) นโยบายและการบริหารงาน (Company policy and administration) คือ การจัดการ และการบริหารงานขององค์กร การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร

6) สภาพการทำงาน (Working conditions) คือ สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง ชั่วโมงการทำงาน รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ

7) ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personal life) คือ ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีขึ้นเป็นผลที่ได้รับจากงาน ในหน้าที่ของเขา เช่น การที่บุคคลถูกย้ายไปทำงานในแห่งใหม่ซึ่งห่างไกล จากครอบครัว ทำให้เขาไม่มีความสุขและไม่พอใจกับงานในที่แห่งใหม่

8) ความมั่นคงในงาน (Security) คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน ความยั่งยืนของอาชีพหรือความมั่นคงขององค์กร

2.3 ประเภทของแรงจูงใจ

นักจิตวิทยาได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจ ไว้ดังนี้

1. แรงจูงใจทางชีวภาพ เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางกาย ความรู้สึกหิวอาหารความต้องการ ทางเพศ ต้องการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ซึ่งเป็นกระบวนการตอบสนองทางร่างกายเพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล (Homeostasis) เช่น เมื่อหิวอาหารก็ต้องกินอาหารให้หายหิว เรียกว่าแรงขับความหิว ขณะที่มนุษย์เกิดความรู้สึกมีความต้องการแล้ว แล้วได้รับการบำบัดเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าก็จะช่วยให้มนุษย์ลดความอยากได้ สิ่งเร้านี้เรียกว่าสิ่งจูงใจ (Incentive) เช่น เวลาที่มนุษย์หิว สิ่งจูงใจ

ให้มนุษย์แก้หิวก็คืออาหาร เมื่อมนุษย์กินอิ่มแรงขับก็ลดลง ซึ่งแรงจูงใจนี้จะมีแนวโน้มคงอยู่จนกว่าความต้องการจะได้รับการตอบสนองจนพอใจเสมอ และจะกลับสู่ภาวะสงบอีกครั้ง

2. แรงจูงใจทางสังคม หรือแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliation Motive) พฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่จะเกิดจากแรงจูงใจทางสังคม ทั้งนี้เพราะมนุษย์ต้องการให้คนอื่นรัก อยากมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ความต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือควบคู่กับความต้องการทางกายตั้งแต่มนุษย์อยู่ในวัยทารก

3. แรงจูงใจภายในของมนุษย์หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) เป็นแรงจูงใจที่จะแสวงหาและพัฒนาตนเอง ได้แก่

3.1 แรงจูงใจที่จะแสวงหาการกระตุ้น (Sensory Stimulation) บางครั้งมนุษย์ จะกระตุ้นตัวเองโดยการฝึกกลางวัน ผีปาก ร้องเพลง ฯลฯ เพื่อไม่ให้ชีวิตประจำวันดูน่าเบื่อหน่ายชีวิตจะได้ไม่ดำเนินไปเพียงเพื่อให้ผ่านไปวันๆ เหมือนเครื่องจักร การที่มนุษย์พยายามแสวงหาสิ่งใหม่ๆ มาทำก็เพื่อจะลดความจำเจนั่นเอง

3.2 ความอยากรู้อยากเห็น เช่น การทำวิจัยหาสิ่งใหม่ๆ หรือการท่องเที่ยวไปในที่ที่ไม่เคยไป หรือการอ่านนวนิยายเรื่องสืบสวน ก็เป็นแรงจูงใจภายในของมนุษย์ที่ต้องการแสวงหาและพัฒนาตนเอง

3.3 แรงจูงใจที่จะพัฒนาให้เติบโตต่อไป ได้แก่ การที่มนุษย์พยายามจะทำงานสิ่งที่ไม่ได้แม้จะเจ็บตัว และเจ็บใจก็ยังคงพยายามจะทำได้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จัดว่าเป็นแรงจูงใจทางสังคมกับแรงจูงใจที่จะพัฒนาให้เติบโตจึงมีความสัมพันธ์กัน เพียงแต่ต่างที่เป้าหมายเท่านั้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) เป็นแรงผลักดันให้มนุษย์พยายามทำงานจนกว่าจะประสบความสำเร็จ หรือพยายามทำงานให้มีประสิทธิภาพเหนือกว่าคนอื่นๆ

แรงจูงใจมีลักษณะร่วมกับอารมณ์ ในบางทฤษฎีถือว่า อารมณ์เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่ง เช่น อารมณ์ทางเพศก็คือ แรงขับทางเพศ อารมณ์โกรธ ก็คือความก้าวร้าว (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2541)

หลักเกี่ยวกับ “แรงจูงใจ” ที่นำมาประยุกต์ใช้กับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ผู้ส่งสารควรรู้ความต้องการ (Needs) ของมนุษย์ที่ตนสื่อสารด้วย เช่น รู้ว่ามนุษย์แต่ละคนนั้นมีความต้องการไม่เท่ากัน ตามความแตกต่างทางชีวภาพ ตามวัฒนธรรม และสังคม แวดล้อมของตน ความต้องการของมนุษย์เป็นแรงผลักดันให้มนุษย์หาทางตอบสนองด้วยพฤติกรรมต่างๆ ผู้ส่งสารที่หวังผลสัมฤทธิ์ในการสื่อสารจะต้องเข้าใจถึงความต้องการในระดับต่างๆของผู้รับสารด้วย เช่น ผู้บริหารซึ่งต้องการให้พนักงานในหน่วยงานของตนให้ความเอาใจใส่ทุ่มเทชีวิตจิตใจให้กับการทำงาน การที่บรรลุความมุ่งหวังนี้ได้ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องเข้าใจถึงความต้องการระดับพื้นฐานของพนักงานว่าได้รับการตอบสนองแล้ว ผู้บริหารในฐานะผู้ที่จะส่งสารให้กับพนักงานก็อาจใช้วิธีกระตุ้นให้เกิดความพยายามที่จะบรรลุถึงความต้องการในระดับอื่น ได้แก่ ความต้องการได้รับความนิยมนับถือจาก

ผู้อื่น และหาวิธีที่จะทำให้พนักงานของตนได้รับการตอบสนองความต้องการที่สูงขึ้นโดยลำดับ (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2541 : 276)

มนุษย์มีความต้องการขั้นพื้นฐานคือปัจจัย 4 เป็นลำดับแรก เมื่อปัจจัย 4 ได้รับการตอบสนองแล้วจึงจะเกิดความต้องการขั้นสูงต่อไป ดังนั้นการที่ผู้บริหารจะสื่อสารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานให้ได้อย่างทุ่มเทในขณะที่เขามีปัญหาขัดสนต่อสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงให้อยู่รอดได้ก็มักจะสื่อสารได้ไม่สัมฤทธิ์ผลอย่างที่มีหวังไว้

2.5 เคล็ดลับสร้างแรงจูงใจในการเรียน

การที่เด็กจะประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยหลายประการ หนึ่งในปัจจัยสำคัญคือการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้เกิดขึ้นกับเด็ก แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ตัวของครูเองจะต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น และหมั่นสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองอย่างสม่ำเสมอด้วย **เท็ด นัสโบม** (2554) ได้กล่าวถึงเคล็ดลับการสร้างแรงจูงใจในการเรียน 8 ประการของ **เท็ด นัสโบม** ครูผู้มีประสบการณ์สอนในระดับชั้นประถมศึกษามากกว่า 10 ปีในโรงเรียนไวเทเคอร์ มลรัฐโอเรกอน ในสหรัฐอเมริกา มาเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูบ้านเราในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละโรงเรียน

1. ความกระตือรือร้นและตื่นตัว

สิ่งหนึ่งที่ทำให้ครูรู้สึกตื่นตัวคือการได้เห็นเด็กๆ เรียนรู้ และครูก็มักจะให้เด็กรู้ว่าครูตื่นตัวด้วย ครูบอกเด็กๆ ว่า "ยังมีเรื่องอีกมากมายที่พวกหนูต้องเรียนรู้ และเป้าหมายของครูคือสอนให้พวกหนูเป็นผู้เรียนที่ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา" นัสโบมกล่าวว่า ครูต้องหาทางที่จะกระตุ้นหรือหล่อเลี้ยงความกระตือรือร้นและความน่าตื่นตัวของตนเองให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ เนื่องจากท่าทีในการสอนและการเรียนรู้ของครูจะส่งผ่านไปยังนักเรียนด้วย

2. ตั้งเป้าหมายสูง

นัสโบมเป็นครูที่ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนไว้สูง เขาพยายามจะสื่อไปถึงนักเรียนว่า "ความคาดหวังของครูคือ การที่นักเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนที่ครูวางไว้" นัสโบมแสดงความเห็นว่า "หากครูตั้งเป้าหมายไว้สูง เด็กมีแนวโน้มจะเรียนรู้ได้ดีกว่า ในทางตรงข้าม ถ้าครูตั้งเป้าหมายต่ำ เด็กจะลดระดับการแสดงออกทางการเรียนของตนเองให้ต่ำลงเท่ากับ ความคาดหวังของครู"

3. ทางเลือก

นัสโบมมักจะเปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้ฝึกฝนการเลือก ตัวอย่างเช่น เมื่อครูแจกกระดาษแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ ในคำสั่งระบุว่าเด็กสามารถเลือกทำโจทย์ข้อที่เป็นเลขคู่หรือเลขคี่ก็ได้ จากนั้น

ครูจะบอกต่อว่า "แต่ถ้านักเรียนเป็นคนที่ยืนยันเพียรจริงๆ นักเรียนควรจะแก้โจทย์ที่เหลืออีกครึ่งหนึ่งให้เสร็จ" ในการใช้เทคนิคนี้ เป็นไปเพื่อ "เปลี่ยนวิธีการออกคำสั่งให้เป็นเรื่องของการท้าทาย" และมักพบว่ามี้เด็กจำนวนถึงร้อยละ 90 ที่เลือกแก้โจทย์ที่เหลืออีกครึ่งหนึ่งต่อจนเสร็จ

4. ความรับผิดชอบ

ถึงแม้ว่านักเรียนจะมีโอกาสในการฝึกฝนการเลือก แต่นิสโบลก็ถ่วงดุลย์การมีอิสระนั้นโดยให้เด็กมีความรับผิดชอบ "เมื่อนักเรียนรู้ว่าตนเองต้องมีความรับผิดชอบ นักเรียนจะเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้รู้อย่างน่าทึ่ง" แต่ละวัน นิสโบลจะเลือกเด็กนักเรียน 1 คนและมอบหมายให้รับผิดชอบดูแลเรื่องการเข้าชั้นเรียนของเพื่อนๆ ในห้อง ซึ่งพบว่าเด็กๆ จะสนุกกับกับความรับผิดชอบ แม้แต่การเปิดประตูให้เพื่อนๆ เดินเข้าห้อง ที่เป็นเช่นนี้เพราะนิสโบลแสดงให้นักเรียนเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นเรื่องของคนที่น่ายกย่อง และเป็นผู้มีอภิสิทธิ์

5. เน้นด้านบวก

เวลาให้คะแนนนักเรียน นิสโบลจะเน้นโจทย์ที่เด็กตอบถูก เช่น ทำได้ 43 จาก 50 ข้อ มากกว่าบอกว่าเด็กทำผิด 7 ข้อ เมื่อเด็กแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้สำเร็จ ครูจะเขียนคำว่า "ดี" ลงไป และเพิ่มคะแนนเป็น 50 ในกระดาษคำตอบนั้น ในกรณีที่ได้กบ่นว่า "หนูเหลืออีก 7 คะแนนเองก็จะได้เต็ม" ครูจะตอบเด็กว่า "หนูได้ตั้ง 43 เต็ม 50 แนะ หนูทำได้ดีแล้ว"

6. เรียนแบบร่วมมือ

นักเรียนจะต้องมีสำนึกในเรื่องของความรับผิดชอบและการถูกตรวจสอบกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันมากกว่าครู นิสโบลจะให้เด็กฝึกฝนการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน โดยพยายามจัดให้เด็กที่มีลักษณะเป็นผู้นำ 1 คนกระจายอยู่ในแต่ละกลุ่ม เป็นต้น นิสโบลกล่าวว่า นักเรียนมีแนวโน้มที่จะสร้างแรงจูงใจซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีจุดแข็งหรือความรู้สึกท้าทายเฉพาะตัว ซึ่งหากไม่มีสิ่งนี้จะไม่มีความบรรลุเป้าหมายของกลุ่มได้

7. กำลังใจ

เมื่อสังเกตเห็นว่านักเรียนคนไหนกำลังประสบปัญหาหรือรู้สึกไม่สบายใจ นิสโบลจะพยายามมองหาจุดชมเชยจากการกระทำเล็กๆ น้อยๆ ของเด็ก เป็นต้นว่า เมื่อเด็กเก็บเศษกระดาษที่ตกอยู่บนพื้นขึ้นมาวางไว้บนโต๊ะ นิสโบลก็จะพูดชมเชยเด็กและให้รางวัล เนื่องจากเขาเชื่อว่าการที่เด็กได้กระทำดีแล้วครูชมแม้ว่าจะเล็กน้อยในวันที่เด็กประสบปัญหาหรือไม่สบายใจ จะช่วยดึงนักเรียนให้กลับมาสู่การเรียนได้ตามปกติ ครูนิสโบลมักใช้กิจกรรมที่แตกต่างหลากหลายในการให้กำลังใจเด็ก บางครั้งครูจะร้องเพลงนำแฮปปี้เบิร์ดเดย์ในวันเกิดของเด็ก เป็นผู้นำในการทำห้องเรียนให้มีชีวิตชีวา และทำแผนภูมิบันทึกการหลุดของฟันน้ำนมของเด็ก ในกรณีที่เด็กบางคนมีปัญหาหรือรู้สึกไม่สบายใจ ครูจะจัดกิจกรรมหรือใช้วิธีการพิเศษที่จะทำให้เด็กมีความสุขใจขึ้น

"บางครั้งเมื่อเด็กบางคนรู้สึกไม่สบายใจ ผมมักจะพูดในชั้นเรียนว่า 'มีใครอยากให้เพื่อนและครูปรบมือให้ไหม ? ถ้ามีก็ก้าวออกมาหน้าชั้นเรียนเลย' เวลาที่เราพูดอย่างนี้เด็กมักจะก้าวออกมา และเราก็ปรบมือให้เขา ในตอนแรกเด็กอาจจะรู้สึกเกือเขินบ้าง แต่ในที่สุดแล้วเขาจะตระหนักว่า ครูและเพื่อนๆ ในห้องต่างเป็นห่วงและรักเขา" นอกจากวิธีการดังกล่าวแล้ว นัสโบบยังใช้วิธีที่เรียกว่า "ลูกแก้วในโถ" ในยามที่เด็กๆ ทั้งชั้นนั่งทำงานเงียบๆ และมุ่งมั่นอยู่กับงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย ครูจะหย่อนลูกแก้วหนึ่งลูกลงในโถ "ผมตกลงกับเด็กๆ ว่า เมื่อเขาได้ยินเสียงลูกแก้วหล่นลงในโถ เขาจะต้องทำงานต่อไป" เมื่อลูกแก้วเต็มโถแล้ว เด็กทั้งห้องจะได้รับอนุญาตให้ทำกิจกรรมพิเศษที่พวกเขาสนใจ ซึ่งโดยทั่วไปเด็กๆ จะออกเสียงร่วมกันว่าอยากทำอะไร บางครั้งเป็นการดูหนังและรับประทานข้าวโพดคั่วไปด้วย หรือมีเวลาว่างในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น จับกลุ่มเล่นกัน เป็นต้น

8. กฎ กติกา

เพื่อให้ห้องเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่น ครูจำเป็นต้องฝึกทักษะในการจัดการกับพฤติกรรมด้านลบของเด็กบางคน "เมื่อเด็กทำบางสิ่งบางอย่างที่ทำให้คุณรู้สึกโกรธ ผมจะใช้โอกาสนี้ในการสอนเด็ก" นัสโบบทิ้งข้อคิดฝากไปถึงเพื่อนครูในท้ายที่สุดว่า "เมื่อครูรู้สึกสนุก เด็กจะรู้สึกสนุกไปด้วย และเมื่อครูสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง นักเรียนจะเกิดแรงจูงใจเช่นเดียวกัน"

3. การใช้บทเพลงอนาซิดในการสอนภาษาอาหรับ

ความหมายของอนาซิด

อนาซิด หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการขับร้องหรือเพลงลำนำซึ่งนิยมใช้ ขับร้องกันในโอกาสเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (รอฮานี ดาโอะ)

อนาซิด เป็นคำภาษาอาหรับ **أناشيد** ซึ่งแปลว่า การขับร้อง ได้นำคำนี้มาใช้ทับศัพท์ในภาษา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และตุรกี แทนความหมายว่าการขับร้องเพลงที่มีเนื้อหาให้กำลังใจหรือมีความหมายทางศาสนา

กล่าวคือ อนาซิด คือ บทเพลงในรูปแบบของอิสลาม ที่มีเนื้อหาเชิงการให้คำแนะนำ ชีวประวัติของท่านศาสดา การชื่นชมพระเจ้า และวัฒนธรรมต่าง ๆ ในอิสลาม จะนำมาขับร้องในเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ในอิสลาม

การใช้บทเพลงอนาซิดในการสอนภาษาอาหรับ Using Anasyid (Song) in Teaching Arabic Language

เมอร์ฟี (Murphy,1992) ได้กล่าวในวิจัยของเข่าว่า การนำบทเพลงมาใช้ในการเรียนการสอนมีข้อดีและประโยชน์มากมาย ในการพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาและพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกเพลิดเพลินไปกับการเรียน ซึ่งครูมีความเชื่อว่าเพลงสามารถเป็นเครื่องมือการสอนที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพในการสอนภาษา ซึ่งสอดคล้องกับมิลลิ่งตัน (Millington,2011)

ที่เชื่อว่าบทเพลงนอกจากจะสามารถพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ของผู้เรียนแล้ว ยังสามารถทำให้ผู้สนุกและเพลิดเพลินกับการเรียนรู้ภาษาอีกด้วย

ในหลาย ๆ ประเทศได้นำบทเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษา เช่น ประเทศมาเลเซีย ได้นำบทเพลงอนาซีต มาบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะมีอยู่ในแบบเรียนของนักเรียนในทุกระดับชั้นของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเทศอินโดนีเซีย ได้มีการนำบทเพลงอนาซีตมาใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและได้มีการจัดการแข่งขันระดับโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ประเทศสิงคโปร์ ได้พัฒนาบทเพลงอนาซีตในรูปแบบของซีดีเพื่อการใช้สอนภาษาอาหรับในโรงเรียนและสำหรับผู้สนใจ เป็นต้น (Nurhalimah seregar, 2016) ส่วนในประเทศไทย มีการใช้บทเพลงมาสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ และกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษอย่างแพร่หลาย แต่สำหรับการสอนภาษาอาหรับ และค่ายภาษาอาหรับยังมีการนำบทเพลงมาใช้น้อยมากและการนำบทเพลงอนาซีตมาสอนยังไม่เป็นระบบ กล่าวคือ ไม่มีการวางแผนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ของประเทศไทยพบว่า ได้นำบทเพลงมาบรรจุในกิจกรรมเสริมหลักสูตร และครูบางท่านได้สอดแทรกบทเพลงอนาซีตในการเรียนการสอน เช่น การวิจัยของ รอมย์ (2016) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ และผลการวิจัยพบว่า มีการนำบทเพลงอนาซีตมาใช้ในการสอนภาษาอาหรับในคาบเรียนของวิชาต่าง ๆ ได้แก่ วิชาการอ่านภาษาอาหรับ วิชาจริยธรรม วิชาประวัติศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฟาร่า สุไลมาน (2004) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่นำมาใช้สอนในการจัดค่ายภาษาอังกฤษ ซึ่งพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ จะนำบทเพลงมาใช้ประกอบการทำกิจกรรม และผลการวิจัยยังพบว่า ผู้เรียนมีความเพลิดเพลิน และพอใจกับการจัดกิจกรรมที่มีบทเพลงสอดแทรก

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการนำบทเพลงอนาซีตมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ โดยจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบแบบแผน และต้องการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอาหรับโดยใช้อานาซีต

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะด้านการฟัง โดยใช้เพลงในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น มีดังต่อไปนี้ ผลการวิจัยของ Mahmoud kamel al-naqah (2003 : 130) พบว่า การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับนั้นจำเป็นต้องเริ่มจากการฝึกฟังเสียงพยัญชนะเดี่ยว พยัญชนะควบ คำ วลีและประโยคเบื้องต้นตามลำดับเพื่อสร้างความคุ้นชินกับหูในการพัฒนาทักษะการฟังในขั้นต่อไป ทั้งนี้เมื่อผู้เรียนสามารถฟังเสียงได้อย่างดีแล้วจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการฟังภาษาให้ได้ดีขึ้นในระดับขั้นต่อไป ดังที่เบิร์น (Byrne 1986 : 10-11 อ้างอิงจากธีรภรณ์ กิจจาร์ักษ์ 2010 : 9) กล่าวว่า ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกฟังเสียงและคำศัพท์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ในการนี้การพัฒนาทักษะการ

ฟังจำต้องมีรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะอย่างการฝึกฟังการสนทนาสั้น ๆ ตามตอบ การฝึกฟัง การเล่าประโยคง่าย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับวิไลพร ธนสุวรรณ (2540, อ้างอิงใน ชนิดสิริ ศุภพิมล 2545 : 33) ว่า การพัฒนาทักษะการฟังนั้นจะเริ่มด้วยการฝึกฟังประโยคความสั้น และฝึกฟังการถามตอบ สนทนาข้อความสั้น ๆ และสื่อสารด้วยประโยคความยาว

ซึ่งสอดคล้องกับ Sukudo (2014) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทเพลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์ อาเจาะห์ อินโดนีเซีย” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้มาโดยการเลือกมาแบบเจาะจง จำนวน 100 คน คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาซิด แบบทดสอบทักษะการฟัง และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนแบบใช้บทเพลงอนาซิด ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเพลงอนาซิด มีความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับโดยใช้กิจกรรมบทเพลงอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.45

Al sayed (2017) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซิด นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัลศอบาห์ เมืองหลวงคูเวตซิตี” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2017 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการสอนที่ใช้เพลงอนาซิด แบบวัดความสามารถในการฟังภาษาอาหรับ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน ทำการทดลองเป็นเวลา 10 คาบ ๆ ละ 50 นาที ผลการทดลองพบว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมบทเพลงอนาซิดทำให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังภาษาอาหรับสูงขึ้นกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และมีเจตคติต่อการเรียนการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 จากข้อมูลข้างต้นครูจึงควรจัดการเรียนการสอนด้วยบทเพลงอนาซิดเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับและเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากงานวิจัยข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้บทเพลงสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับได้ในระดับดี และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นที่วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้บทเพลงอนาซิดสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. ระยะเวลาในการทดลอง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นชานาเวีย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2562

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นชานาเวีย) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปีการศึกษา 2562 ที่เลือกเรียนห้อง AP (Arabic Program) จำนวนประมาณ 40 คน ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ ยะลา โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากผู้วิจัยต้องการคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณสมบัติ 3 ข้อ ได้แก่ 1. เป็นกลุ่มเรียนที่เรียนอยู่ห้องเดียวกัน 2. เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความเข้าใจไวยากรณ์อาหรับเบื้องต้น 3. มีทักษะการอ่านภาษาอาหรับเบื้องต้น ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการครบถ้วน

ระยะเวลาในการทดลอง

ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ๆ ละ 2 คาบ ๆ ละ 45 นาที รวมเวลา 8 คาบ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น โดยใช้บทเพลงอนาซีด
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับก่อน การทดลองและหลังการทดลอง
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการสอนภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซีด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. แผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซิด

1.1 ขั้นตอนในการสร้างแผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซิด มีดังนี้

1.1.1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชาภาษาอาหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและศึกษากิจกรรมการเรียนรู้การสอนทักษะการฟังภาษาอาหรับจากหนังสือ การสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (تعليم العربية لغير الناطقين بها) ของรุซดี อะห์มัด ฎุฮัยมะห์ (Rushdi Ahmad Tu'aima. 1989 : 162 - 185)

1.1.2 ศึกษาทฤษฎีและหลักการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาซิด (الأناشيد) ของมาญิด ญัลลาด (Jallad. 2007: 153 - 159) รวมทั้งจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.3 คัดเลือกบทเพลงอนาซิดที่มีเนื้อหาง่าย และเกี่ยวข้องกับกิจวัตรชีวิตประจำวันของนักเรียน รวมทั้งระดับความยากง่ายของคำศัพท์ สำนวนและโครงสร้างภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น งามเวลา (كم الساعة) อาหารและเครื่องดื่ม (الطعام والشراب) คุณชอบสีอะไร (اللون المفضل) กิจวัตรประจำวันของฉัน (الحياة اليومية) เป็นต้น

1.1.4 สร้างแผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซิด จำนวน 4 แผน ดังตารางรายละเอียดของเนื้อหาต่อไปนี้ (ตาราง 3.1)

แผนที่	เนื้อหา	โครงสร้างทางภาษา
1	บทสนทนาเรื่อง งามเวลา (كم الساعة)	(كم الساعة يا معلمة؟) (كم قطارا كم مسجدا في الصورة؟) (كم عندك؟) ألف أرنب يجري يلعب يأكل جزرا كيلا يتعب
2	อาหารและ เครื่องดื่ม	(ماذا تشرب؟) (أشرب العصير أشرب القهوة أشرب اللبن أشرب الشاي) (كم ثمن الخبز والبيض؟)

แผนที่	เนื้อหา	โครงสร้างทางภาษา
	(ا ل ط ع ا م) (والشراب)	(ما ذلك الشراب ؟) (من أين تشتري ؟)
3	คุณชอบสีอะไร (ا للو ن) (المفضل)	(ماذا تريد من الألوان ؟) أريد الكرة السوداء ، صفراء ، زرقاء ، بيضاء ، (خضراء) (ماذا تفضل من الألوان ؟) (ما لونه وما لونها؟)
4	กิจวัตรประจำวัน ของฉัน (الحياة) (اليومية)	(كيف حالك يا فتاح ؟) (متى الفطور ؟) (أين أدوات الطبخ ؟) (كم عمرك ؟) (ما عمله وما عملها ؟) (من هو ؟) (لماذا تزور بستاننا ولماذا تزور بيتنا ؟) (هيا بنا نعد !) (متى تذهب إلى المدرسة ؟) (كيف تذهب إلى المدرسة ؟)

ตาราง 3.1 เนื้อหาของบทเพลงอนาซีตและโครงสร้างภาษา

วิธีการหาคุณภาพแผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซีต มีดังนี้

1.2.1 นำแผนการเรียนรู้แผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซีต ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอาหรับตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ความเหมาะสมของเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เพื่อนำแผนการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและให้บรรลุตามเป้าหมาย

1.2.2 นำแผนการเรียนรู้แผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซีต ที่ได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินจาก ทฤษฎีการสร้างแบบทดสอบและการประเมินทักษะการฟัง - พุดภาษาอาหรับสำหรับผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษาของคอลิด ฮูซายน์ ออบู อัมชะห์ (Khalid Husain Abu-Amshah. 2018: 110) เพื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเกณฑ์การประเมิน

2.1.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับก่อน การทดลอง 1 ชุด และหลังการทดลองอีก 1 ชุดซึ่งเป็นข้อสอบคู่ขนาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งมีแผนการทดลอง ดังตารางแจกแจงการเก็บข้อมูลนี้ (ตาราง 3.2)

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T1	X	T2

T1 หมายถึง การสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

T2 หมายถึง การสอบหลังการทดลอง (Post-test)

E หมายถึง กลุ่มทดลอง

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมบทบาทสมมติ

1. ทำการทดสอบความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับของนักเรียนก่อน การทดลองด้วย การใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นก่อนการทดลอง โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 4 สัปดาห์ รวม 8 คาบ ๆ ละ 45 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง

3. ทำการทดสอบความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นของนักเรียนหลัง การทดลอง ด้วยการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นหลังการทดลอง ซึ่งเป็นคนละชุดแต่มีลักษณะคู่ขนานกับแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นก่อนการทดลอง

5. เก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์

6. สรุปและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลองของนักเรียน โดยนำ คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์ ความแตกต่างของคะแนน โดยใช้ t-test แบบ dependent samples เพื่อหาค่านัยสำคัญทางสถิติ

2. นำผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซีด

3. นำข้อมูลที่ได้มาสรุป

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนการประเมินตนเองด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น ระหว่างการทดลอง และของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2. ค่า t-test แบบ dependent samples วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้เพลงอนาซีด ในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชานาวีร์) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ของโรงเรียนสตรีอิสลาม

วิทยานิพนธ์ จัหวัดยะลา ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ๆ ละ 45 นาที รวมเวลา 8 คาบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการทดสอบทักษะการฟังก่อนและหลังทดลอง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

N หมายถึง จำนวนนักศึกษาทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมคะแนนของนักศึกษาที่ให้โดยผู้สอน

S.D. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

T หมายถึง ค่าสถิติในการแจกแจง

D หมายถึง คะแนนผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับของนักเรียนก่อน และหลังการทดลอง ดังนี้

นำผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มา วิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนก่อน และหลังการทดลอง ด้วยค่าสถิติ t-test แบบ dependent samples

2. นำผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการสอนภาษาอาหรับ ด้วยบทเพลงอนาซิด มาวิเคราะห์ และสรุปผล และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดมาวิเคราะห์

โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (กาญจนา วัฒนาย. 2544: 99; อ้างอิงจาก John W. Best. (1981: 147))

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

1. ความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏผลดังนี้

1.1 จากการศึกษาผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง ด้วยค่าสถิติ t-test แบบ dependent samples เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความสามารถของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง ดังปรากฏใน ตาราง 1

ตาราง 4.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงงอนาซิดของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง (ตาราง 4.1)

คะแนนทดสอบ	N	Mean	S.D	T	DF	SIG
ก่อนเรียน	40	6.4	0.46	23.35	39	0.00*
หลังเรียน	40	14.47	0.23			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อเปิดตารางค่า t ที่ระดับนัยสำคัญ .01 และหาค่าความเป็นอิสระ (Degree of freedom) = n – 1 ในที่นี้ n – 1 = 39 ค่า t-Stat มีค่า 23.35 แสดงว่า ความสามารถในการฟังของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองอยู่ที่ 6.4 และ 14.47 แสดงว่า การใช้เพลงงอนาซิดในการสอนภาษาอาหรับสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น

1.2 จากการนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองจากผู้ประเมิน ปรากฏผลดังแสดงใน ตาราง 4.2

ตาราง 2 ผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (ตาราง 4.2)

นักศึกษาคนที่	คะแนนก่อนการทดลอง (20 คะแนน)	คะแนนหลังการทดลอง (20 คะแนน)	ค่าความแตกต่าง (เพิ่มขึ้น/ลดลง)
1	9	16	7
2	7	15	8
3	8	16	8

นักศึกษาคนที่	คะแนนก่อนการ ทดลอง (20 คะแนน)	คะแนนหลังการ ทดลอง (20 คะแนน)	ค่าความแตกต่าง (เพิ่มขึ้น/ลดลง)
4	5	15	10
5	4	14	10
6	8	15	7
7	8	12	4
8	9	16	7
9	5	10	5
10	8	15	7
11	7	17	10
12	7	15	8
13	5	11	6
14	6	16	10
15	5	13	8
16	3	15	12
17	8	16	8
18	7	12	5
19	4	11	7
20	5	10	5
21	5	13	8
22	5	16	11
23	8	15	7
24	6	15	9
25	9	17	8
26	7	14	7
27	5	16	11
28	4	13	9
29	3	11	8
30	6	12	6
31	7	15	8
32	8	17	9
33	8	14	6
34	5	15	10
35	6	16	10
36	7	16	9

นักศึกษาคนที่	คะแนนก่อนการทดลอง (20 คะแนน)	คะแนนหลังการทดลอง (20 คะแนน)	ค่าความแตกต่าง (เพิ่มขึ้น/ลดลง)
37	8	16	8
38	9	17	8
39	5	15	10
40	7	16	9
ค่าเฉลี่ย	6.4	14.47	8.0

จากตาราง 4.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยคะแนน ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย 6.4 และ คะแนนหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย 14.47 คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 8.0

ผลการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้วิจัย หลังเสร็จสิ้นการฟังภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซีด ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 40 คน ปรากฏว่า นักเรียนทุกคนต้องปรับปรุงเรื่องการจับใจความสำคัญในเรื่องที่ฟัง แต่ผลโดยรวมนักเรียนสามารถฟังคำศัพท์ภาษาอาหรับพร้อมบอกความหมายได้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ

ผลการหาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ จังหวัดยะลา ที่มีต่อการใช้บทเพลงอนาซีดในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้บทเพลงอนาซีดในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ จังหวัดยะลาที่มีต่อการใช้บทเพลงอนาซีดในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น โดยรวม (ตาราง 4.3)

ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D	ระดับความพึงพอใจ
ก. ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน	4.71	0.663	มากที่สุด
ข. รวมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.58	0.512	มากที่สุด
ค. รวมด้านการใช้บทเพลงอนาซีด	4.64	0.520	มากที่สุด
ง. รวมด้านการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.64	0.601	มากที่สุด
รวม	4.6	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อด้านเนื้อหาการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยที่ 4.71 และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีผลความพึงพอใจของผู้เรียนน้อยกว่าด้านอื่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.58 เมื่อพิจารณารายด้านความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้บทเพลงอนาซีตในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น ปรากฏผลดังตารางที่ 6 (ตาราง 4.6)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติรายด้าน

ข้อที่ / ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D	ระดับ ความพึง พอใจ
ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน			
1 เนื้อหาที่เรียนเป็นเบื้องต้น	4.63	0.410	มากที่สุด
2 หัวข้อเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่นักเรียนชื่นชอบ	4.78	0.759	มากที่สุด
3 เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไปและเหมาะสม	4.70	0.696	มากที่สุด
4 เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	4.74	0.788	มากที่สุด
รวมด้านเนื้อหาการเรียนการสอน	4.71	0.663	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
5 กิจกรรมมีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	4.60	0.503	มากที่สุด
6 นักเรียนมีโอกาสนในการฟังได้หลายครั้งตามที่ต้องการ	4.40	0.503	มาก
7 นักเรียนได้ฝึกและพัฒนาการฟังของตนเอง ผ่านบทเพลงอนาซีต	4.60	0.598	มากที่สุด
8 การใช้บทเพลงอนาซีตสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ	4.75	0.444	มากที่สุด
รวมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.58	0.512	มากที่สุด
ด้านการประเมินการสอนภาษาอาหรับโดยใช้อนาซีต			
9 เกณฑ์การตัดคะแนนของผู้ประเมินชัดเจน	4.55	0.456	มากที่สุด
10 คะแนนที่ได้รับมีความเหมาะสม	4.64	0.468	มากที่สุด
11 ประเมินตามข้อเท็จจริงและตามที่ตกลงกัน	4.72	0.633	มากที่สุด
12 แบบทดสอบประเมินตามเนื้อหาที่เรียนตามที่ตกลงกัน	4.65	0.526	มากที่สุด
รวมด้านการประเมินการสอนภาษาอาหรับโดยใช้อนาซีต	4.64	0.520	มากที่สุด
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน			
13 เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	4.65	0.671	มากที่สุด

ข้อที่ / ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D	ระดับ ความพึง พอใจ
14 เนื้อหาเหมาะสมกับการใช้ในชีวิตประจำวัน	4.68	0.607	มากที่สุด
15 เนื้อหามีความทันสมัยและเหมาะกับพื้นที่	4.50	0.489	มากที่สุด
16 ภาพรวมของการเรียนการสอนโดยใช้บทเพลงนาซีด	4.75	0.639	มากที่สุด
รวมด้านการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.64	0.601	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.6	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนภาษาอาหรับโดยใช้อนาซีด โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.6 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยนักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องเกี่ยวกับ หัวข้อเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่นักเรียนชื่นชอบ 4.78 รองลงมา การใช้บทเพลงอนาซีดสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ 4.75 และเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน 4.74 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้เพลงอนาซีด ในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชานาวิรีย์) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2562 ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ๆ ละ 45 นาที รวมเวลา 8 คาบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลและอภิปรายข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร โดยใช้เพลงอนาซีด
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชานาวิรีย์) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลาต่อการใช้เพลงอนาซีด ในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นชานาวิรีย์) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปีการศึกษา 2562 ที่เลือกเรียนห้อง AP (Arabic Program) จำนวนประมาณ 40 คน ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ ยะลา โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากผู้วิจัยต้องการคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณสมบัติ 3 ข้อ ได้แก่ 1. เป็นกลุ่มเรียนที่เรียนอยู่ห้องเดียวกัน 2. เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความเข้าใจไวยากรณ์อาหรับเบื้องต้น 3. มีทักษะการอ่านภาษาอาหรับเบื้องต้น ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการครบถ้วน

ระยะเวลาในการทดลอง

ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ๆ ละ 2 คาบ ๆ ละ 45 นาที รวมเวลา 8 คาบ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น โดยใช้บทเพลงอนาซีด
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอาหรับก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการสอนภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซีด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. แผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซีด

1.1 ขั้นตอนในการสร้างแผนการเรียนรู้การฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซิด มีดังนี้

1.1.1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชาภาษาอาหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการฟังภาษาอาหรับจากหนังสือ การสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (تعليم العربية لغير الناطقين بها) ของรุชดี อะห์มัด ฏุอัยมะห์ (Rushdi Ahmad Tu'aima. 1989 : 162 - 185)

1.1.2 ศึกษาทฤษฎีและหลักการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาซิด (الأناشيد) ของมาญิด ญัลลาด (Jallad. 2007: 153 - 159) รวมทั้งจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.3 คัดเลือกบทเพลงอนาซิดที่มีเนื้อหาง่าย และเกี่ยวข้องกับกิจวัตรชีวิตประจำวันของนักเรียน รวมทั้งระดับความยากง่ายของคำศัพท์ สำนวนและโครงสร้างภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น อาหารและเครื่องดื่ม (الطعام والشراب) คุณชอบสีอะไร (اللون المفضل) กิจวัตรประจำวันของฉัน (الحياة اليومية) เป็นต้น

1.1.4 นำบทเพลงอนาซิดมาใช้สอนภาษาอาหรับให้แก่นักเรียนโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ ยะลา จำนวนคาบทั้งหมด 8 คาบ 4 สัปดาห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ทดสอบนักเรียนก่อนการทดลอง โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง
2. นำแผนการเรียนรู้ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 4 สัปดาห์ รวม 8 คาบ
3. ทดสอบนักศึกษาหลังการทดลอง โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง
5. ผู้ประเมินแจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้แก่ผู้เรียนหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซิด
6. นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์
7. สรุปและอภิปรายผล

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. นำผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ย และนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาวิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนก่อน และหลังการทดลอง ด้วยค่าสถิติ-t-test แบบ Dependent Samples

2. นำผลการประเมินความพึงพอใจ มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วแปลค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (กาญจนา วัฒยา. 2544: 99; อ้างอิงจาก Best. 1981: 147) ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการใช้เพลงอนาซีต ในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชานาวี๋ย) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยาลัย จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2562 สรุปผลดังนี้

1. ความสามารถด้านการฟังของนักเรียนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 4.1 หน้า 42)
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลการใช้เพลงอนาซีต ในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น ซึ่งผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.6 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.570

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้บทเพลงอนาซีต (ระดับชานาวี๋ย) ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการทดสอบการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซีต

จากผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดดีขึ้น จากผลคะแนนหลังเรียนและจากการบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยเห็นได้ชัดว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนสามารถฟังและพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้นได้ ซึ่งพัฒนาการด้านการฟังเกิดจากกิจกรรมการสอนภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซีต นักเรียนมีความสามารถในการฟังและมีความก้าวหน้าในการฟังเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .ซึ่งสอดคล้องกับ Sukudo (2014) ทำ วิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทเพลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์ อาแจห์ อินโดนีเซีย” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้มาโดยการเลือกมาแบบเจาะจง จำนวน 100 คน คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเพลงอนาซีตแบบทดสอบทักษะการฟัง และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนแบบใช้บทเพลงอนาซีต ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเพลงอนาซีต มีความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ Al sayed (2017) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการฟังภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซีต นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัลศอบาห์ เมืองหลวงคูเวตซิตี” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2017 จำนวน 40 คน

ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการสอนที่ใช้เพลงอนาซิด แบบวัดความสามารถในการฟังภาษาอาหรับ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน ทำการทดลองเป็นเวลา 10 คาบ ๆ ละ 50 นาที ผลการทดลองพบว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมบทเพลงอนาซิดทำให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังภาษาอาหรับสูงขึ้นกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และมีเจตคติต่อการเรียนการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และสอดคล้องกับนัศร มุห์หมัด มุกอบาละห์และอับดุลลอฮ อหฺมัด บัตตাহ์ (nasr Muhammad muqabalah & Abdullah ahmad Battah (2015 : บทคัดย่อ)) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของกลยุทธ์การแสดงบทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในประเทศจอร์แดน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถผลการฟังหลังจากการเรียนรู้ภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซิดดีกว่าก่อนอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งผลการทดลองนี้ยังสอดคล้องกับ Nurhalimah (2016) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เพลงในหนังสือแบบเรียนภาษาอาหรับในโรงเรียน มูดา ประเทศมาเลเซีย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เพลงสามารถเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอาหรับของนักเรียนและทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการฟังภาษาอาหรับของนักเรียนดีขึ้น

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้บทเพลงอนาซิดในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจพบว่า ผลการหาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีอิสลามวิทยาลัย จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2562 ที่มีต่อการใช้บทเพลงอนาซิดในการสอนภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับเบื้องต้น เฉลี่ยโดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน \bar{X} = 4.6 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D = 0.570 และเมื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจแต่ละด้านของนักเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องเกี่ยวกับ หัวข้อเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่นักเรียนชื่นชอบ 4.78 รองลงมา การใช้บทเพลงอนาซิดสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ 4.75 และเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน 4.74 ตามลำดับ

ความพึงพอใจของนักเรียนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีผลเฉลี่ยมากที่สุด \bar{X} = 4.71 และหากพิจารณารายละเอียดย่อยของด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจหัวข้อเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่นักเรียนชื่นชอบ 4.78 มีผลเฉลี่ยมากที่สุด \bar{X} = 4.78 เนื่องจากผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนและคิดว่าเหมาะสมกับการเรียนการสอนภาษามากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้บทเพลงอนาซีตสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ หากนำกิจกรรมไปใช้กับนักศึกษาในระดับชั้นที่สูงขึ้น ควรปรับ เนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

2. ผู้สอนควรเพิ่มเวลาในการฝึกทักษะการฟังบทเพลงอนาซีตมากกว่านี้ เพราะการสอนแค่ 8 คาบ ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

3. ผู้สอนควรเตรียมคำศัพท์ที่ง่ายและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวนักเรียนหรือกิจวัตรประจำวันของนักเรียนมาแต่งเป็นบทเพลงอนาซีต ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนให้ชัดเจนและเตรียมแบบทดสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการสอนภาษาอาหรับโดยใช้บทเพลงอนาซีตกับกลุ่มเป้าหมายระดับอุดมศึกษา และประถมศึกษา

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำบทเพลงอนาซีตมาปรับใช้กับรายวิชาอื่น เช่น วิชาจริยธรรม วิชาประวัติศาสตร์ เป็นต้น

3. ควรศึกษาวิจัยการนำบทเพลงอนาซีตมาพัฒนาทักษะ การพูด การอ่าน การเขียน และการพัฒนาทักษะไวยากรณ์

บรรณานุกรม

- กมลพัฒน์ ไชยสงคราม. 2559. การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ. ครั้งที่ 1. ประจำปี 2017. จัดโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- กอสีม อัลบรีรี่. 2011. ผลของการใช้เกมส์ทางภาษาในรายวิชาภาษาอาหรับเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา วารสารจอร์แดนเพื่อวิทยาศาสตร์และศึกษาศาสตร์. เล่ม 7. ฉบับ 1. หน้า 23 – 34.
- กาญจนา วัฒมาญ. 2544. การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- คอลิด ฮูซายน์ อูบ อัมชะห์. 2018. เกณฑ์มาตรฐานการวัดประเมินผลของทักษะการฟัง-พูดภาษาอาหรับสำหรับผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษา. เอกสารการประชุมวิชาการ จัดพิมพ์โดยสมาคมอาหรับตุรกี. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยอิสลามอีเต็มเลอร์เญเรสุน อิสตันบูล.
- ชาตรี เกิดธรรม. 2542. การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ เช่นเตอร์ดิสคัพเวอร์รี่.
- ชัยตุ อาติก อัลซัมรีรี่. 2008. ประสิทธิภาพของการสอนโดยใช้รูปแบบกิจกรรมบทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะด้านการพูดภาษาอาหรับถูกต้องตามหลักไวยากรณ์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4. มหาวิทยาลัยอุม อัลกุรอ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการหลักสูตรและวิธีการสอน.
- ชัยตุน, ฮาซัน ฮูซัยน. 2001. ทักษะการสอนและมุมมองการปฏิบัติ. ไคโร: สำนักพิมพ์อัลม อัลกุตุบ.
- ญูลลาด มาญิด. 2007. การเรียนรู้และสอนคำนิยาม มโนทัศน์เชิงทฤษฎีและปฏิบัติแนวทางและกลยุทธ์การสอนคำนิยาม. พิมพ์ครั้งที่ 2. อัมมาน: สำนักพิมพ์ ดาร์ อัลมาสิรอฮ.
- ญาดาพนิต พิณกิล. 2539. หลักการสอน. กรุงเทพฯ: วีระวิทยานิพนธ์.
- ดาวูด อับดุลกอดิร อิลลิงกา และฮุซัยน์ อลี อัลบิฮูมี. 2014. การสนทนาในภาษาอาหรับ วิธีการสอน รูปแบบการสอน. วารสารมหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติมาตีนะห์. เล่มที่ 10.
- นาซีร์ อับดุลลอฮ์และอับดุลมาญิด อับดุลลอฮ์. 1991. หลักการจัดทำหนังสือการสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้ไม่พูดอาหรับ. ริดาด: สำนักพิมพ์ดาร์ อัลฆอลีย.
- ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์และคณะ. 2551. การศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางในประเทศไทย. ศูนย์ศึกษานโยบายเพื่อการพัฒนา. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พะห์มี อิฮซาน. 2002. ประสิทธิภาพของการใช้การแสดงบทบาทสมมติต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาหลักไวยากรณ์ และทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วารสารการอ่าน

- และองค์ความรู้. ฉบับที่ 9. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัยนุ ซัมซุ. ไคโร: สมาคมการอ่าน และองค์ความรู้แห่งอียิปต์.
- ฟัตฮี ยูนุส 2003. **คู่มือการสอนภาษาอาหรับสำหรับคนต่างชาติ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ไคโร: หอสมุดวะหะบะห์.
- ฟัตฮี อลี และอับดุลรออูฟ อัล ซัยค. 2013. **คู่มือการสอนภาษาอาหรับสำหรับคนต่างชาติ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ไคโร: หอสมุดวะหะบะห์.
- ฟัรมาวีย์. 2004. **ผลของการใช้รูปแบบการสอนการเล่านิทานและการแสดงบทบาทสมมติในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนประถมวัย**. ไคโร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยฮาลวาน.
- ฟาราจ. 2005. **วิธีการสอนในศตวรรษที่ 21**. อัมมาน: สำนักพิมพ์ดาร์ อัลมาสีรอฮ.
- ฟาลาตะห์. 2001. **เทคนิคคล้ายกับการเรียนการสอนภาษา**. ริยาด: สำนักพิมพ์อัล อุบัยกาน.
- มะห์มูด กามิล อัล นากอฮ. 1985. **การสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษา**. เมกกะ: มหาวิทยาลัยอุม อัลกูรอ. สาอูดิอาระเบีย.
- มะห์มูด กามิล อัล นากอฮ. 2002. **การวัดประเมินทักษะการพูด**. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ. ครั้งที่ 14. เล่มที่ 2. ไคโร: สมาคมอียิปต์เพื่อหลักสูตรและวิธีการสอน.
- มะห์มูด กามิล อัล นากอฮและรุซดี อัหมัด ตูัยมะห์. 2003. **วิธีการสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ราบัต: สำนักพิมพ์องค์การด้านการศึกษ วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมอิสลาม ISESCO.
- มายีซะห์ ยูซุฟ ฮิลซุ. 2011. **ผลการใช้การกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนหญิงระดับชั้นปีที่ 7 ในจังหวัดกาซ่า**. มหาวิทยาลัยอัล อัซฮัร ฉนวนน กาซ่า คณะศึกษาศาสตร์ ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการหลักสูตรและวิธีการสอน.
- มัสฏอฟาและไซฟูล. 2011. **กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอาหรับในยุคสมัยใหม่**. มหาวิทยาลัยอุอิจ- มาลีกีเพรส, มาลิ่ง, อินโดนีเซีย.
- มุห์หมัด อาลี อัลเคาลี. 2000. **วิธีการสอนสำหรับผู้เรียนภาษาอาหรับ**. อัมมาน: สำนักพิมพ์ดาร์ อัลฟาฮาฮ.
- มุฮัมหมัด ซอลิส ซามิก. 1979. **เทคนิคการสอนสำหรับการสอนภาษา**. อียิปต์: หอสมุดอัล อันกูโลแห่งอียิปต์.
- เมดีนา อัดัม โมห์หมัด. 2015. **ประสิทธิผลของการใช้กลยุทธ์การแสดงบทบาทสมมติในสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมตอนต้นปีที่ 1 จังหวัดดาร์ฟูรเหนือ**. มหาวิทยาลัยซูดานเพื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- โมนา เอลโลโบวดี. 2003. **การสนทนา เทคนิค กลยุทธ์และวิธีการสอน**. ไคโร: หอสมุดวะหะบะห์.
- รวีวรรณ ศรีครามครัน. 2543. **เทคนิคการสอน**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- รุชดี อหฺมัด ตุอัยมะหฺ. 1989. การสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษา. ไคโร: สำนักพิมพ์วะหฺบะหฺ.
- รุชดี อหฺมัด ตุอัยมะหฺ. 1998. หลักสูตรการสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้เรียนรู้อะดับเบื้องต้น. ไคโร: สำนักพิมพ์ ดาร์ อัล ฟิกรีย อัล อารอบีย.
- รุชดี อหฺมัด ตุอัยมะหฺและมะหฺมุด กามิล อัล นากอฮฺ. 2006. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารระหว่างวิธีการกับเทคนิค. ราบัต: สำนักพิมพ์องค์การด้านการศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมอิสลาม ISESCO.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สนั่น มีชนหมาก. 2538. ระเบียบวิธีแห่งวิทยาการการสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สาริกา คำสุวรรณ. 2014. พฤติกรรมการใช้บริการทางการแพทย์ในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากตะวันออกกลาง มุมมองจากผู้ให้บริการทางการแพทย์. วารสารเกษตรศาสตร์ประยุกต์. ฉบับวันที่ มิถุนายน 2560. ปีที่ 11. ฉบับที่ 14. หน้า 53 – 76.
- สุชาดา ทิพย์มนตรี. 2556. ประสิทธิภาพของการใช้การแสดงบทบาทสมมติในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการบริการ. สาขาวิชาภาษา การสื่อสารและธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540. แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. 2546. 19 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อวยชัย ผกามาศ. 2542. วาทกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- อะหฺมัด ฟุอฺด อลาฮฺยาน. 1992. ทักษะทางภาษา แก่นเนื้อหาและวิธีการสอน. Riyadh: สำนักพิมพ์ดาร์ อัลมุสลิม.
- อัครวินท์ พลเศศศักดิ์. 2560. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาการบัญชี ชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) โดยใช้บทบาทสมมติ (Role Play) กับการสอนแบบปกติ. วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉรา วงษ์โสธร. 2538. แนวการสร้างข้อสอบทางภาษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อับดุลมาญิด มั่นชูร. 1982. ภาษาศาสตร์จิตวิทยา. มหาวิทยาลัยกษัตริย์สุอูด.
- อับดุลรออูฟ อัล ซัยคฺ 2003. คู่มือการสอนภาษาอาหรับสำหรับคนต่างชาติ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. ไคโร: หอสมุดวะหฺบะหฺ.
- อับดุลรออูฟ อัล ซัยคฺ. 1988. การสร้างเกณฑ์การวัด ประเมินผลทางภาษาในการสอนภาษาอาหรับ

- ในฐานะภาษาที่สอง ปรินญาณิพนธ์ดุขฎิบัณทิต. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยภูอนภูอ.
อัลอามารีย. 2009. ผลของการใช้วิธีการเรียนแบบบทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะการอ่านและ
การคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ระดับมหา
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลาม กาซา.
- อัลอูคัยลีย. 2002. แนวทางการสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้พูดภาษาอื่น. ريات.
อัลฮเมต อัลวากิล ฮิลมี. 1986. หลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับ. ไคโร: ดาร์ อัลกิตาบ อัล ญามียีย.
อาฟานะห์. 2008. การสอนเชิงละคร มุมมองสมัยใหม่กับการเรียนรู้ในชั้นเรียน. อัมมาน: ดาร์ อัลมา
สิรอฮ.
- อากรณั ใจเที่ยง. 2550. หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
อาลี อัล ดาลัยมี. 2003. วิธีการเชิงปฏิบัติการในการสอนภาษา. อัมมาน: สำนักพิมพ์ดาร์ อัลซุรุก.
อิฟฟัต มัยมุนะห์. 2008. การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบบทบาทสมมติของ
นักศึกษาสถาบันครุสตรีอิสลาม กรณีศึกษาสถาบันบัยต์ อัลออร์กอม ปาลง ญุมบิ.
ปรินญาณิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามแห่งรัฐ มาลัง.
อุซามะห์ ซากีย. 2016. กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสอนภาษาอาหรับสำหรับผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษา
โดยใช้เกมส์ทางภาษาสำหรับผู้เรียนระดับกลาง. พิมพ์ครั้งที่ 1. อัมมาน: สำนักพิมพ์ ดาร์
กุนุส อัลมะอริฟะห์ อัล ฮิลมียะห์.
- ฮัมดาน. 2001. การสอนในการทศวรรษร่วมใหม่ หลักการ องค์ประกอบและวิธีการ. อัมมาน:
สำนักพิมพ์ ดาร์ อัล ตร์บียยะห์ อัล ฮาดิยะห์.
- ฮาซัน ซาฮาดะห์. 1996. การสอนภาษาอาหรับระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ. ไคโร: ดาร์ อัลมิสรีย
ยะห์ อัล ลุบนานียยะห์.
- ฮูซัยน ฮัมดี อัล ตูวัยญี. 2012. สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีในการสอน. คูเวต: สำนักพิมพ์ ดาร์
อัลกออ์ม.
- Anderson, Ann.; & Lynch. Tony (1988) *Listening: A Scheme for Teacher
Education*. London: Oxford University Press.
- Asher J.J. .(1982) *Learning Another Language Through Action*. Cambridge University
Press.
- Best, J.W., & Kahn, J.V. (1993) *Research in Education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Brown, Douglas H. .(2001) *Teaching by Principles*. 2nd ed. San Francisco: San
Francisco State University.
- Byrne, Donn. .(1990) *Teaching Oral English*. Singapore: Longman.
- Harris, David. 1988. *Testing English as a Second Language*. New York: McGraw Hill.
- Fara Sulaiman (2004) *English camp Activities for improving listening and speaking
of*

- English language for student Mattayom 2 Islamic Santichon school.**
 Bangkok: Srinakharinwirot University
- Finocchiaro, Mary. (1985) **English as a Second/Foreign Language.** London: Prentice Hall Regents.
- Finocchiaro, Mary & Brumfit. 1986. **The functional-Notional Approach: From Theory to Practice.** Oxford: Oxford University Press
- Harmer, Jeremy. (1992) **The Practice of English Language Teaching.** London: Longman
- Johnson, Keith.; & Morrow, Keith. (1981) **Communication in the Classroom: Applications and Methods for Communicative Approach.** London: Longman.
- Jolly, Y. S. (1975) "The Use of Songs in Teaching Foreign Languages." *The Modern Language Journal*
- Krashen, SD.; & Terrell, D. (1983) **The Natural Approach.** London: The Alemeny Press.
- Littlewood, William. (1995) **Communicative Language Teaching.** Cambridge: Cambridge University Press
- Maley, Alan.; & Duff, Alan. (2002). **Drama Techniques in Language Learning: A Resource Book of Communication Activities for Language Teachers.** 5th ed. Cambridge: Cambridge University Press.
- Masaki (2005) **The problem of learning Arabic language in Islamic Private secondary school southern Thailand**
- Ments, Van Morry. 1986. **The Effective Use of Role Play: Practical Techniques for Improving Learning.** London: Kogan Page.
- Millington, N. T. (2011). **Using songs effectively to teach English to young learners.** Language Education in Asia
- Murphey, T, (1992) **Music and song.** Oxford: oxford University Press
- Nurhalimah seregar, (2016) **The usage of songs in the Arabic textbook, Kuala Lumpur: Malaysia**
- Romyi Morhi (2016) **Methods of teaching Arabic language used in Satri Islam Mulniti** Secondary school. Yala :

Richards, J., & Rodgers, T. (2001). **Approaches and methods in language Teaching**
Cambridge: Cambridge University Press.

Widdowson, Henry. 1983. **Teaching Language as Communication**. Oxford: Oxford
University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูฮัมหมัดสุหัยมี เฮงยามา
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
2. อาจารย์ ดร.มาซีอริง อามิง
อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาอาหรับ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
3. อาจารย์ ดร.อับดุลรอแม สุหลง
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก ข

เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บทเพลงอนาซีดอาหรับสำหรับนักเรียน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามขอ
ความกรุณาท่านตอบคำถามตรงตามความเป็นจริง จากประสบการณ์ของท่านในการเรียนรู้ภาษา
อาหรับ เพื่อจะเป็นข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอาหรับ โดยใช้บท
เพลงอนาซีดอาหรับสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ จะนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพหลักสูตรภาษาอาหรับให้สอดคล้องกับความต้องการของ
ต่อไป ทั้งนี้คณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณที่ท่านสละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาทั้งหมด ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ ชาย หญิง

๒. ประสบการณ์เรียนภาษาอาหรับ ต่ำกว่า ๓ ปี
 ๓ - ๕ ปี
 ๕- ๗ ปี
 มากกว่า ๗ ปี

ตอนที่ ๒ ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถามมีทั้งหมด ๔๐ ข้อ กรุณาตอบคำถามทุกข้อโดยพิจารณาแต่ละข้อแล้วให้ค่าตัวเลข ๑
- ๕ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความพึงพอใจในแต่ละระดับ ซึ่งตัวเลขต่างๆ มีความหมายดังนี้

๑	หมายถึง	พอใจระดับน้อยที่สุด
๒	หมายถึง	พอใจระดับน้อย
๓	หมายถึง	พอใจระดับปานกลาง
๔	หมายถึง	พอใจระดับมาก
๕	หมายถึง	พอใจระดับมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑. ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน					
๑) เนื้อหาที่เรียนเป็นเบื้องต้น					
๒) หัวข้อเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่นักเรียนชื่นชอบ					
๓) เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไปและเหมาะสม					
๔) เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน					
๒. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
๑) กิจกรรมมีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน					
๒) นักเรียนมีโอกาสในการฟังได้หลายครั้งตามที่ต้องการ					
๓) นักเรียนได้ฝึกและพัฒนาการฟังของตัวเอง ผ่านบทเพลงอนาซีด					
๔) การใช้บทเพลงอนาซีดสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอาหรับ					
๓. ด้านการประเมินการสอนภาษาอาหรับโดยใช้อนาซีด					
๑) เกณฑ์การตัดคะแนนของผู้ประเมินชัดเจน					
๒) คะแนนที่ได้รับมีความเหมาะสม					
๓) ประเมินตามข้อเท็จจริงและตามที่ตกลงกัน					
๔) แบบทดสอบประเมินตามเนื้อหาที่เรียนตามที่ตกลงกัน					
๔. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน					
๑) เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้					
๒) เนื้อหาเหมาะสมกับการใช้ในชีวิตประจำวัน					
๓) เนื้อหาที่มีความทันสมัยและเหมาะสมกับพื้นที่					
๔) ภาพรวมของการเรียนการสอนโดยใช้บทเพลงอนาซีด					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน pre-test / post-test (20 คะแนน)

الاسم اللقب

أجيب عن الأسئلة الآتية				
1	صباح الخير	11	ماذا تفضلين من الطعام	
2	أين تذهبين	12	متى تنامين	
3	في أي سنة تدرسين	13	كيف تذهبين الى السوق	
4	ماذا تفعلين	14	ما هي هوايتك	
5	لماذا غبت أمس	15	ماذا يعمل أبوك	
6	كم قلماً عندك	16	ماذا تعمل أمك	
7	كم أختا عندك	17	كم الساعة الآن	
8	متى تصلين المعهد	18	أين الاستاذ	
9	هل أنت صائمة	19	بماذا تشعرين	
10	ماذا حدث لك	20	ماذا يبدو أخوك	

ب- أكمل الفراغ الآتي

- ألف أرنب 1 يلعب 2 جزرا 3 كيلا ياء بطة 4 وقعت 5 منها 6 تاء تاج فوق 7 فيه 8 وفيه الماس. 9 ثاء صاد دجاجة هو ماكر وقت جيم جمل في 11 مثل 12 فوق الماء. حاء حج أسمى رغبة فيه 13 حول الكعبة. خاء خبز عند 14 لا يأكله إلا 15 نون نهر نهر النيل فهو 16 غير 17 واو وجه 18 فيه 19 بالايمان. ياء يد ترسم 20.

ประวัติย่อทีมวิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายรอมยี มอหิ Mr. Romyi Morhi
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ประธานหลักสูตรภาษาอาหรับ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ประวัติการศึกษา	ปริญญาโท ค.ม. การสอนภาษาอาหรับ ปริญญาตรี ค.บ. การสอนอิสลามศึกษา
สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ	ภาษาอาหรับ และเทคนิคการสอน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายมุฮัมมัดซาคี นิตีเมาะ Dr. Muhammadzakee Niteemoh
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอาหรับ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ประวัติการศึกษา	ปริญญาเอก ปร.ด. ภาษาอาหรับ ปริญญาโท ศศ.ม. ภาษาอาหรับ ปริญญาตรี ศศ.บ. ภาษาอาหรับ
สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ	ไวยากรณ์ภาษาอาหรับ และการแปล

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	ดร. อาดีละห์ หะยีนีแวง Dr. Adilah Hayiniwae
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอาหรับ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ประวัติการศึกษา	ปริญญาเอก ปร.ด. ภาษาอาหรับ ปริญญาโท ค.ม. ภาษาอาหรับ ปริญญาตรี ค.บ. ภาษาอาหรับ
สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ	ภาษาศาสตร์ภาษาอาหรับ และการแปล

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายมะซัมดี สะอะ Mr. Masamdi Saa
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอาหรับ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ประวัติการศึกษา วรรณคดี	ปริญญาโท ศศ.ม. ภาษาอาหรับและ ปริญญาตรี ศศ.บ. ภาษาอาหรับ
สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ	ภาษาอาหรับ และเทคนิคการสอน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายฟารีด อาแว Mr. Fareed Awae
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอาหรับ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ประวัติการศึกษา	ปริญญาโท ค.ม. ภาษาอาหรับ ปริญญาตรี ค.บ. ภาษาอาหรับ
สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ	ภาษาอาหรับ และเทคนิคการสอน